

5

Openbare raadsvergadering der gemeente Ridderkerk, gehouden op donderdag 16 december 2010

10 **Aanwezig:** De burgemeester mevrouw A. Attema, voorzitter
De gemeentesecretaris: mevrouw M.H.J.C. Nienhuis-van Doremaele
De wethouders: de heren H. Dokter, A. Los, A. den Ouden en M.A. Vroegindewei
De raadsleden: de heer T.J. Alderliesten (SGP), mevrouw. H.R. van den Berg (ChristenUnie),
15 de heren P. Boertje (VVD), C.A. van der Duijn Schouten (SGP), mevrouw T. Duman-Sirin
(PvdA), mevrouw F. Fräser (D66/GroenLinks), mevrouw A.B. van Houwelingen-Saugerud
(PvdA), de heren M.A. Hitzert (PvdA), H.C.M. van Houcke (D66/GroenLinks), J. Ipskamp
(LR), M. Japenga (ChristenUnie), B. Kok (SGP), H.J.A. Koppes (LR), P. Kranendonk (SGP),
20 mevrouw E. Mans (LR), de heren P.W.J. Meij (CDA), A.C. van Nes (LR), G.J. van Nes (LR),
mevrouw P.J. van Nes-de Man (LR), de heren B. Neuschwander (LR), A.H. Nugteren (LR),
W.P. Onderdelinden (CDA), mevrouw I. Parren-Leutscher (LR), mevrouw A.P.S. Ripmeester
(PvdA), de heren V.A. Smit (SGP), A. Stout (LR) en L. van der Spoel (VVD)

Griffier: De heer mr. J.G. van Straalen

25 **Notulist:** Mevrouw I.J.H. Lit

1. Opening en vaststelling van de agenda

30 **De voorzitter:** Dames en heren, goedenavond. Hartelijk welkom op deze laatste vergadering
van het jaar. We komen al een beetje in kerstsfeer. Namens de gemeenteraad mag ik onze
wethouder Henk Dokter en zijn liefvallige echtgenote Adrie van harte geluk wensen met hun
veertigjarig huwelijk. En ter gelegenheid daarvan vindt u een gebakje op uw tafel.
Geschonken door het echtpaar. Dank je wel, Henk.

35 We zijn voltallig.

Kunnen we de agenda vaststellen? Dat is het geval.

2. Vragenuur voor raadsleden conform artikel 41 reglement van orde

40

De voorzitter: In dit kader wordt het woord gevraagd door mevrouw Ripmeester. Zij wil
vragen stellen over de uitkomst van het bestuursoverleg van 13 december. Ga uw gang.

45 **Mevrouw Ripmeester:** Dank u wel, voorzitter. De polder Nieuw Reijerwaard blijft ons
natuurlijk ook in de laatste maand van het jaar bezighouden. We hebben als raad ooit een
amendement aangenomen. Een lijn die inmiddels ook door Leefbaar Ridderkerk wordt
gevolgd en door het college wordt gesteund. Afgelopen maandag heeft overleg met de
provincie plaatsgevonden. Er werd ooit gezegd dat er voor 31 december een
50 samenwerkingsovereenkomst door de raad getekend zou moeten worden. De vraag is dan
ook of u ons iets kunt vertellen over het overleg van afgelopen maandag.

Wethouder Los: Dank u wel, voorzitter. Inderdaad is er afgelopen maandag overleg geweest
met de provincie en met de andere belanghebbende partijen, zoals Rotterdam en
Barendrecht en zelfs het Rijk was erbij. Wij zijn in dat overleg niet tot elkaar gekomen. Dat zal

5 ertoe leiden dat wij verder met elkaar in overleg zullen gaan.
U vraagt ook naar een samenwerkingsovereenkomst die getekend zou moeten worden voor
31 december. Dat is denk ik een moeilijke zaak. U weet dat er een motie is, ik dacht van de
heer Vroegindeweyj. Die zegt dat de raad zich in alle gevallen moet uitspreken over die
10 samenwerkingsovereenkomst. Wij hebben voor 31 december geen raad meer: die
samenwerkingsovereenkomst zie ik voor 31 december niet getekend worden. Ik zeg toe dat
die motie wordt gerespecteerd. Dus als we tot ondertekening overgaan, is dat altijd nadat de
raad dat heeft goedgevonden. Tot zover, voorzitter.

15 **Mevrouw Ripmeester:** Dank u wel, wethouder. Op welke termijn denkt u meer informatie te
kunnen verschaffen?

Wethouder Los: Ik denk dat nadere informatie in het eerste kwartaal van volgend jaar kan
komen. Dan komt er naar mijn verwachting duidelijkheid.

20 **De heer Neuschwander:** Nog een vraag aan mevrouw Ripmeester, voorzitter. Ik hou zelf ook
van die kleine bijzinnetjes. U zei net in uw inleiding 'die inmiddels ook door Leefbaar
Ridderkerk is overgenomen'. De wethouder gaf het zelf al aan, maar mag ik u eraan
herinneren dat voor de verkiezingen zelfs nog met toenmalige standpunten de hele raad
unaniem de motie heeft aangenomen? Dat moet voor u geen nieuws zijn.

25 **De voorzitter:** Mevrouw Ripmeester. Wilt u ook uw volgende vraag stellen?

Mevrouw Ripmeester: Dank u wel. Ik zou graag nog op de heer Neuschwander willen
reageren.

30 **De voorzitter:** U weet het? Bij het vragen stellen gaan we niet in debat.

Mevrouw Ripmeester: Heel jammer, want ik kijk er heel anders tegen aan.
Mijn tweede vraag betreft het bluesfestival. Maar deze vraag trek ik nu in. Ik zal hem
35 schriftelijk stellen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Onderdelinden wil een vraag stellen over het strooizout.
Ga uw gang.

40 **De heer Onderdelinden:** Dank u wel. De eerste berichten over tekorten aan strooizout in het
land komen alweer tot ons. Hoe ligt dat in Ridderkerk? Is er voldoende. Zijn de strooiroutes
nog uitgebreid of verminderd? Is er gratis strooizout in Bolnes en wanneer wordt dit in andere
wijken gratis beschikbaar gesteld?

45 **Wethouder Den Ouden:** Dank u wel, voorzitter. Ik begin met de routes: die worden enigszins
aangepast. Op de hoofdroutes wordt in ieder geval gestrooid. Afhankelijk van de ontwikkeling
van het weer op de kortere termijn is de kans aanwezig dat wij het strooizout mengen met
zand. Bij de hoofdroutes horen ook de rijwielpaden bij de hoofdroutes. Dat betekent dat
routes niet uitgebreid worden. Het verstrekken van gratis strooizout wordt om een aantal
50 redenen gestopt. Elders in het land, maar ook in Ridderkerk, leidt dit soms tot wat
ongenoegen. Mensen zouden meer willen meenemen dan bedoeld is. Het komt ook niet
steeds terecht op de plaatsen waarvoor het bedoeld is, namelijk op het trottoir voor de
woning, maar vaak op andere plekken: op het perceel van de bewoner. Deze maatregel heeft
te maken met de beperkte hoeveelheid strooizout. Het schijnt zo te zijn dat bijvoorbeeld in

5 bouwmarkten nog wel zout voor inwoners te koop is. De hoeveelheid strooizout is op dit moment voorlopig – afhankelijk van de weersomstandigheden – voldoende. Op sommige plekken in het land is het een probleem. Bij ons is het gelukkig nog geen groot probleem. Maar er is in de afgelopen week al heel veel uitgestrooid. Aan het begin van het seizoen lag er 225 of 250 ton zout. Dat is intussen alweer aangevuld met ik dacht 180 ton. Bevoorrading is 10 betrekkelijk mager. Dat komt door de bevoorrading uit het buitenland, waar ook veel sneeuw ligt. Ik hoorde vanmiddag dat Duitsland geen zout meer mag exporteren. Het is als er gedurende lange tijd sneeuw valt steeds spannender. Maar op dit moment is er voor een redelijk aantal strooi beurten nog geen probleem.

15 **De voorzitter:** Hebt u na dit uitvoerige antwoord meer informatie nodig?

De heer Onderdelinden: Jazeker, voorzitter. U zegt dat er aanpassing is. Dat betekent dat er dus minder wordt gestrooid dan eigenlijk het plan was. Dat verbaast ons en de hele raad. Volgens mij heeft het gratis strooizout er ook mee te maken. Als u voldoende zou hebben, zou er in Bolnes gratis strooizout verstrekt kunnen worden. En ook elders.

De voorzitter: Nog anderen over dit onderwerp? Dat is niet het geval. De wethouder.

Wethouder Den Ouden: Het klopt, aanpassen betekent dat er minder wordt gestrooid. Maar op de hoofdroutes wordt in ieder geval voldoende gestrooid. Daar horen ook de rijwielpaden bij. Overigens wordt in de omgeving van bejaardencentra en bushaltes goed gestrooid en dat wordt in de gaten gehouden. Het beëindigen van verstrekken van gratis zout heeft daar ook mee te maken. Ook omdat de berichten over dreigende tekorten in het land ook tot een bepaald hamstergedrag leiden. Niet iedereen was te overtuigen van de afspraak dat een 30 halve emmer ook een halve emmer is. Niet een groot aantal halve emmers. Overigens is vandaag in het gemeentejournaal in De Combinatie hierover een bericht geplaatst.

De heer Onderdelinden: Ik werd van de week benaderd door inwoners die dachten dat hier in de hal een wietplantage was. Iedereen die er geweest is, kan dat beamen. De vraag is ook mede ingegeven doordat wij bij de schriftelijke vragenronde te horen kregen dat door 35 Optisport een energiedeel van € 120.000,-- is gerealiseerd in 2009. Daar schrokken wij zo van. Wij konden ons bij dat bedrag niets voorstellen. Nog niet. Maar het zal realiteit zijn. Het bleek uit de schriftelijke beantwoording. Daarom willen wij ook het uitstapje maken naar het 40 gemeentehuis, in hoeverre dat op energiekosten let. Betekent dit dat we binnen de begroting zitten? Wij zijn erg geschrokken van het bedrag.

Wethouder Vroegindeweyj: Dank u wel, voorzitter. Die schrik is terecht. De bedragen zijn reëel. Er is € 240.000,-- begroot voor energielevering voor het hele pand. Daarvan is 50% 45 begroot voor het gedeelte van Optisport. Hoe groot het bedrag werkelijk wordt, weten we natuurlijk pas als het jaar is afgesloten. Maar het zal zeker in die orde van grootte liggen.

De heer Onderdelinden: Het hele gemeentehuis, zegt u. Dat betekent alle gemeentelijke vertrekken. Ik kan me er niets bij voorstellen dat Optisport 50% van het gehele gemeentehuis 50 bedraagt. Dat kan bijna niet waar zijn.

De voorzitter: Anderen nog over dit punt?
Wethouder Vroegindeweyj.

5 **Wethouder Vroegindeweyj:** Met het hele gemeentehuis bedoelde ik dit hele nieuwe pand, exclusief het oude deel.

De voorzitter: Mijnheer Meij. U wilde een vraag stellen aan wethouder Los. Ga uw gang.

10 **De heer Meij:** Dank u wel, voorzitter. Ik wil aan de wethouder vragen om eens bij Woonvisie te informeren in hoeverre oudere bewoners die een huurwoning bewonen van een eengezinswoning zijn doorgestroomd naar een wat kleinere, mogelijk portiekwoning. Mogelijk kunt u ook eens kijken naar de leeftijden.

15 **Wethouder Los:** Dank u wel, voorzitter. Ik heb daar al naar gekeken. Ik heb de heer Meij ook een mailtje gestuurd waarin ik heb aangegeven dat ik eigenlijk ook wel behoefte had aan meer gedetailleerde vragen. Die heb ik ook gekregen. Ik heb alleen op dit moment nog geen kans gezien om de informatie van de afgelopen vijf jaar boven water te halen. Ik heb wel op
20 dit moment de jaarrapportage woonruimteverdeling die elk jaar verspreid wordt, voor u. Het is ook mogelijk om die van de afgelopen vijf jaar te krijgen. Ik zeg u toe dat dit omvangrijke informatie is. Om die door te nemen tijdens deze beantwoording, lijkt mij erg tijdrovend. U kunt deze rapportage van mij krijgen. Ik zal haar per mail ook aan alle andere raadsleden opsturen.

25 Dan zal ik ook nog even kijken of ik de jaarrapportages die hiervoor zitten boven water kan krijgen. Dan is het makkelijk om een optelsom te maken van groepen die u bedoelt, en dan krijgt u een beeld van de doorstroming.

De heer Meij: Voorzitter, dan moet ik concluderen dat we dat allemaal nog kunnen bekijken, maar dat de getallen niet bekend zijn en dat er ook niet op gestuurd wordt. Er is dus niet op
30 grond van die getallen geëvalueerd, omdat ze nog op een rijtje gezet moeten worden. Maar ik begrijp het antwoord. Ik hoop dat de ambtenaren ook zo'n statistiekje maken.

De voorzitter: Nog anderen aanvullend? Wethouder Los.

35 **Wethouder Los:** Ja, voorzitter, ik ben al door de ambtenaren geholpen en ik zal bij het interpreteren en in statistieken opnemen, mij ook door ambtenaren laten helpen. Ik neem de verantwoording. Dat begrijpt u.

De voorzitter: Dank u. De heer Meij wil het hebben over het type woningen dat gebouwd
40 wordt op het Hakterrein en het terrein van De Jong Tours.
De heer Meij.

De heer Meij: Dank u wel. Ook in het kader van wat we straks of nog een andere keer gaan bespreken, maken wij ons zorgen of we wel de goede woningen voor Ridderkerk bouwen: die
45 nodig zijn om de doorstroming op gang te brengen. Mijn vraag is of u al zicht hebt op het type woningen dat gebouwd gaat worden op het Hakterrein en hetzelfde geldt voor de Rijksstraatweg, het terrein van De Jong Tours.

Wethouder Los: Dank u wel, voorzitter. Wat er gebouwd wordt, hangt af van de kaders die
50 de wethouder meekrijgt. Het is zo dat wij waar het gaat om 't Zand al met de woningbouwstrategie in de hand wel wat schetsjes hebben gemaakt, maar niet meer dan dat. Daar zitten eengezinswoningen bij. Dure en minder dure. Appartementen en patiowoningen. Maar dat is natuurlijk vrije expressie, want de woningbouwstrategie is niet vastgesteld. Ik vond het een belangrijk stuk dat we hebben gekregen. Er is veel onderzoek gedaan. En aan

5 de hand daarvan hebben wij de gemixte invulling in een schetsje op papier gezet. Als u mij vraagt wat er gaat komen, dan kan ik pas antwoord geven als de raad er met het college uit is wat de kaders gaan zijn.

Het terrein van De Jong Tours is een heel ander verhaal. Daar zit op dit moment in het bestemmingsplan een wijzigingsbevoegdheid van bedrijfsterrein richting woningen. Het
10 aantal woningen dat in de wijzigingsbevoegdheid zit, bedraagt dertig. Daar zie je direct in, als je het zo gaat invullen, met dertig woningen, dat je dan in het duurdere segment uitkomt. Er is een ontwikkelaar die het terrein zou willen ontwikkelen. Het struikelblok is het aantal van dertig woningen in de duurdere klasse. In de huidige markt, een lastige markt, is dan weinig
15 uitzicht op een verkoopbare situatie van dertig woningen. Ik weet nog niet wat er op dit moment komt. We zijn op dit moment aan het nadenken wat we ermee kunnen. Het huidige bestemmingsplan laat alleen maar ruimte voor dure huizen.

De heer Meij: Dan lijkt het mij goed om in de raad en de commissies hier goed over te praten, voordat u stappen zet richting projectontwikkelaars. Mogelijk moeten we besluiten om de
20 kaders aan te passen. Ik hoor u zeggen dat we in Ridderkerk moeten bouwen wat echt noodzakelijk is richting de vast te stellen woningbouwstrategie.

De voorzitter: Nog anderen aanvullend? Wethouder Los.

25 **Wethouder Los:** Dat vind ik een goed idee. Het is zo dat De Jong Tours wel zou willen vertrekken. Dat is een punt. Wat ook een gegeven is, is dat de dertig woningen keihard in het bestemmingsplan staan, wat natuurlijk ook niet zomaar te veranderen is. We kunnen er wel met elkaar over nadenken.

30 **De voorzitter:** Mevrouw Fräser wil het met ons hebben over de bushalte Rotterdamseweg Sportlaan en de fietsen die daar op de grond liggen. Ga uw gang.

Mevrouw Fräser: Dank u wel, voorzitter. Rondom de bushalte Rotterdamseweg Sportlaan aan de kant van Slikkerveer staan regelmatig fietsen. Deze staan tegen de struiken, tegen de
35 prullenbak of tegen de bushalte zelf aan. Ook komt het regelmatig voor dat ze op het voetpad of in de berm liggen. Soms staan of liggen de fietsen er dagen voordat ze worden weggehaald door de eigenaar of door de gemeente. Ik weet niet door wie, maar ze zijn dan weg.

40 Daarnaast ligt de berm achter het bushokje vol met rondslingerend afval, zoals lege blikjes, lege verpakkingen en afgedankte fietsen. Het oogt erg rommelig en geeft een sterk verloederend en verpauperd straatbeeld. Dit komt de veiligheid rond de bushalte niet ten goede. Mijn vraag is of dit u bekend is. Wilt u onderzoeken of er een mogelijkheid is om een fietsenstalling te plaatsen? Denkt u aan maatregelen om de verloedering ter plaatse tegen te
45 gaan? Zijn er andere bushaltes in Ridderkerk waar dit ook een probleem is?

Wethouder Den Ouden: Dank u wel, voorzitter. Zeker sinds we weten dat u deze vraag ging stellen, weten wij ook dat het daar rommelig is.

De plaats van de fietsenstalling, ook aan de kant waar wel een fietsenstalling is, is helaas niet netjes op orde, stellen wij vast. Alleen het plaatsen van een fietsenstalling is geen garantie
50 dat het netjes blijft. Het was zo dat de gedachte was dat een fietsenstalling aan één zijde van de Rotterdamseweg voldoende zou zijn. Want als je start aan de kant van de fietsenstalling, dan eindig je waarschijnlijk op de terugrit aan de andere kant. Dus dan moet je lopen. Maar het omgekeerde is ook het geval, dus je moet altijd een keer onder het tunneltje doorlopen, aan welke kant je ook je fiets stalt, zelf als er een fietsenstalling aan twee kanten zou zijn.

5 Dus dat was de achterliggende gedachte om het zo te doen. De verloedering is een probleem. Het is lastig om hier nu te zeggen wat de oplossing is. Ik kan wel toezeggen dat dit extra aandacht krijgt en dat we er serieus over nadenken hoe de situatie daar ter plekke kan worden verbeterd.

10 **De voorzitter:** Mevrouw Fräser.

Mevrouw Fräser: Dank u wel. U doet nu geen concrete toezegging. Een mogelijke oplossing voor het probleem is een fietsenstalling. Ik denk dat dat een concrete oplossing is voor het probleem. Althans grotendeels. Daarnaast ben ik blij dat u de situatie wilt onderzoeken en wil ik u vragen of u ons op de hoogte wil houden van de ontwikkelingen.

De heer Van der Spoel: Voorzitter, ik ben verbaasd over het antwoord van de wethouder. "Sinds de vraag gesteld is, weten wij dat ook." Want op 18 februari 2010 heeft de VVD soortgelijke vragen gesteld en daar is toen aangegeven dat tweemaal per maand alles wordt schoongemaakt en dat er intensiever op gelet gaat worden om te proberen de omgeving schoon te houden. Ik verbaas me erover dat dit niet bij het college bekend is.

De voorzitter: Anderen nog?

25 **De heer Koppes:** Voorzitter, we hebben het hier over schoon en verpaupering. Vorig jaar, medio november, is door collega Hitzert van de PvdA een vraag gesteld over het verwijderen van de afvalbakken. Ook nu weer worden half december de afvalbakken in de gemeente verwijderd. Ze komen dan half januari weer terug. Dit is ook een kwestie van verpaupering.

30 **De voorzitter:** Oké, u knoopt dit eraan vast. Akkoord. De wethouder.

Wethouder Den Ouden: Dank u wel, voorzitter. In de richting van de heer Van der Spoel wil ik even zeggen dat het geenszins de bedoeling was om te suggereren dat we dit slechts sinds vandaag weten. Alleen probeerde ik aan te geven dan een ander antwoord te geven dan 'dat weten we'. Dat het daar rommelig is en dat deze situatie verbetering behoeft, krijgt aandacht. Maar of dat een oplossing is, is de vraag. Ik zeg niet dat het er niet van komt, maar of het een oplossing is om aan de andere kant van de weg ook een rijwielstalling te plaatsen is de vraag of dat dan de plek is. Het is daar ook een beetje rommelig, moet ik helaas zeggen. We besteden er aandacht aan. Welke oplossing het precies wordt, kan straks door de echte werkelijkheid achterhaald worden.

45 **Mevrouw Fräser:** Eén vraag is nog niet beantwoord: of er in Ridderkerk ook andere bushaltes zijn waar dit probleem speelt.

Wethouder Den Ouden: Ik heb zelf recent bij een andere fietsenstalling elders langs de Rotterdamseweg waargenomen dat het er ook niet heel netjes uitzag.

50 **De voorzitter:** Dank u wel. Tot zover het vragenuur voor raadsleden.

3. Vaststellen van de notulen van de vergadering van 4 november 2010

De voorzitter: Dit agendapunt verschuift naar de volgende keer.

5

4. Lijst van ingekomen stukken en verzoeken om een interpellatie

1. Voor kennisgeving aannemen:

1. Mededeling van wethouder A. Los (kenmerk RU10/08005-griffie), d.d. 14 september 2010, dat raadstoezegging nr. 98 is afgedaan.
  2. Mededeling van wethouder A. Los (kenmerk RU10/09028-griffie), d.d. 2 november 2010, dat raadstoezegging nr. 13 is afgedaan.
  3. Brief van het college van burgemeester en wethouders, d.d. 2 november 2010, als antwoord op de schriftelijke vragen ex artikel 40 Reglement van orde van het raadslid mevrouw A.B. van Houwelingen-Saugerud over deelname aan stedenestafette Europees Armoedejaar 2010.
  4. Brief van het college van burgemeester en wethouders, d.d. 2 november 2010, als antwoord op de schriftelijke vragen ex artikel 40 Reglement van orde van het raadslid mevrouw A.P.S. Ripmeester over plaatsing JOP Oost.
  5. Brief van het college van burgemeester en wethouders, d.d. 3 november 2010, als antwoord op de schriftelijke vragen ex artikel 40 Reglement van orde van het raadslid de heer H.C.M. van Houcke met betrekking tot overlast Veren Ambacht.
  6. Raadsinformatiebrief van het college van burgemeester en wethouders, d.d. 9 november 2010, over aanpassing inkomsten op de I-deel.
  7. Raadsinformatiebrief van het college van burgemeester en wethouders, d.d. 12 november 2010, over afhandeling post.
  8. Raadsinformatiebrief van het college van burgemeester en wethouders, d.d. 16 november 2010, over budgetten wijkideeteams en project Dogbo Benin.
  9. Motie van de gemeenteraad van Middelharnis, d.d. 2 september 2010, betreffende vrijwillige brandweer.
  10. Brief van de gemeenteraad van Haarlemmermeer, d.d. 2 november 2010, waarbij de publicatie "Gemeenten, een toekomst", over de toekomst van de bestuurlijke organisatie Nederland, wordt aangeboden.
  11. VNG-ledenbrief, d.d. 29 oktober 2010, betreffende bekendmaking tegenkandidaten bestuurlijke organisatie VNG.
  12. VNG-ledenbrief, d.d. 3 november 2010, over amendementen en preadvies bestuur contributievoorstel VNG.
  13. VNG-ledenbrief, d.d. 5 november 2010, over samenwerking in de afvalwaterketen.
2. Afdoening door B en W:
- Geen.

3. Preadvies van B en W:

1. Brief van Landelijk Platform GGZ, d.d. 30 september 2010, betreffende compensatie eigen bijdrage AWBZ.

5

De voorzitter: Het verzoek is om de brieven 1 tot en met 3 voor kennisgeving aan te nemen. Aldus besloten.

Voor preadvies door B&W: ook besloten.

10

5. Voorstel van de griffier ter bespreking van het rapport “Woonbeleid” van de rekenkamercommissie (raadsvoorstel nr. 60)

15

De voorzitter: Dit punt mondt uit in een drietal voorstellen. U wordt voorgesteld om u uit te spreken over het rapport in algemene zin, een besluit te nemen over de aanbevelingen van de rekenkamercommissie en of deze worden gedeeld. Zo ja, om het college te verzoeken deze over te nemen en hieraan uitvoering te geven. En ten slotte om het college te verzoeken uw raad na een jaar te rapporteren wat het college met de aanbevelingen heeft gedaan. Het voorstel is om dit onderwerp te beperken tot 45 minuten. Ik zou u willen voorstellen om u in eerste termijn te beperken tot 5 minuten. Anders gaan we over de tijd heen.

20

Als eerste de heer Meij.

25

De heer Meij: Voorzitter, ik wil eigenlijk eerst een paar woorden richten tot Rinus Hitzert. Met jou vertrekt het authentieke PvdA-geluid uit de jaren zeventig en tachtig. Dat was in de tijd dat ik zelf als student nog PvdA stemde en idolaat was van Joop den Uyl. Jij bent het bewijs van de betaalbare sociale woningbouw. Door je duidelijke profiel was je voor veel kiezers een herkenbaar raadslid. Jij bent voor mij de Jan Schäfer van Ridderkerk. Ik vergeef je je mislukte uitstapje naar de kascommissie. Daar hoorde je volgens mij niet thuis. Gelukkig ben je ook geen Wouter Bos. Met jouw vertrek verliezen we een raadslid dat dicht bij de gewone man in de straat is blijven staan. En ik zal je missen.

30

Voorzitter, nu mijn echte huiswerk.

Het rapport van de rekenkamer spreekt duidelijke taal. Het doel van het woonbeleid in de afgelopen tien jaar was om de bevolkingssamenstelling te beïnvloeden.

35

Het moest de vergrijzing en ontgroening tegengaan. En de koopkrachtige huishoudens aantrekken, c.q. behouden. De conclusie is dat het gevoerde woonbeleid niet of nauwelijks doelmatig en doeltreffend is geweest. Een heftige conclusie en constatering. Er is niet geanalyseerd waarom Ridderkerk meer vergrijsd en ontgroent in vergelijking met omliggende gemeenten. Er is een veelheid aan algemene doelstellingen geformuleerd, maar scherpe keuzes zijn nog niet gemaakt. De doorstroming is niet grondig geanalyseerd en heeft daarom niet het gewenste beleid opgeleverd. Door het ontbreken van een duidelijke prioriteit in het woonbeleid is het niet mogelijk geweest om een gedifferentieerde bevolkingssamenstelling mogelijk te maken en een bovengemiddelde vergrijzing tegen te gaan. Het is duidelijk dat de conclusies van het rekenkamerrapport geen rol hebben gespeeld bij de

40

woningbouwstrategie. Het CDA vindt de conclusies echter zo zwaar wegen dat wij het college vragen de belangrijkste conclusies van het rapport, namelijk het ontbreken van een analyse van de vergrijzing en ontgroening, eerst te onderzoeken alvorens de raad een nieuwe woningbouwstrategie voor te leggen. We moeten met dit rapport in de hand niet dezelfde fout maken als in het verleden. Wij vragen in de motie het college deze analyse eerst te maken. Voorzitter, we moeten toch weten welke typen woningen we gaan bouwen op de schaarse

45

5 woningbouwlocaties? We moeten toch weten hoe de doorstroming effectief kan worden? We moeten toch weten hoe we de inwoners die stijgen op de maatschappelijke ladder kunnen behouden voor de gemeente Ridderkerk? We moeten toch weten welke scherpe keuzes we moeten maken om een gedifferentieerde samenstelling van de bevolking te realiseren? We moeten toch weten waarom op de woningmarkt een 'mismatch' is ontstaan tussen vraag en
10 aanbod? Zo'n analyse waar het CDA om vraagt, wordt mede ondertekend door de ChristenUnie en hoeft niet lang te duren en hiervoor hoeft geen duur onderzoeksbureau te worden ingehuurd. Ik kan me voorstellen dat zo'n analyse er binnen een of twee maanden is. Ik ben benieuwd naar de reactie van de wethouder.

15 Ten slotte nog een vraag, wethouder. Wij zijn verbaasd over de dubbelrol van BVR. BVR heeft de gemeente geadviseerd bij de structuurvisie en de woningbouwstrategie. Nu blijkt dat BVR ook Woonvisie adviseert bij de toekomstvisie. Hoe kijkt het college daartegen aan? Dank u wel.

20 **De voorzitter:** Dank u wel. De heer Neuschwander.

De heer Neuschwander: Voorzitter, voordat ik inhoudelijk wil ingaan op dit rapport, wil ik de leden van de rekenkamer bedanken voor dit uiterst waardevolle document met conclusies en
25 aanbevelingen, waarvan ik vermoed dat er veel tijd en energie in is gestoken. Complimenten hiervoor.

Na acht jaar woonbeleid, voorzitter, moeten we toch helaas vaststellen dat er weinig tot niets is terechtgekomen van de koers die wij in 2002 hebben ingezet. Ik zeg nadrukkelijk wij, want ook wij maakten toen deel uit van het college en nemen onze verantwoordelijkheid.
30 Gewapend met het rapport "Sterke wijken, vitale gemeente" zijn we ten strijde getrokken en al snel moesten we vaststellen dat de "selectieve migratie" of in gewoon Nederlands het wegtrekken van jonge gezinnen naar prijsaantrekkelijke nieuwbouwwijken van de randgemeenten een onomkeerbare zaak werd. Uiteraard worden er meer oorzaken van het falende beleid genoemd. Het ontbrak ons aan visie. Alhoewel we op de hoogte waren van de
35 opmerkelijk vergrijzing in Ridderkerk, hebben we nooit technische of maatschappelijke maatregelen genomen om hier direct op in te spelen. We bleven luxeappartementen bouwen, maar voor wie? En ook de gewenste doorstroming bleef weg.

Dan is er nog een belangrijk aspect. En dat is de stoorzender die de stadsregio vervulde. De
40 gemaakte woningbouwafspraken met de stadsregio moesten wel gehaald worden, op straffe van een boete of het mislopen van een flinke premie. Afspraken vastgelegd in convenanten ten tijde van "Ridderkerk, voortvarend". De stadsregio zette Ridderkerk flink onder druk. Problemen van de grote stad werden de problemen van Ridderkerk. En dan leer je wel prioriteiten te stellen: wie flink betaalt = bepaalt.

45 Voorzitter! Het is bitter als je moet vaststellen dat vrijwel alle doelstellingen uit de rapporten "Sterke wijken, vitale gemeente" en "Ridderkerk, voortvarend" niet gehaald zijn. Zeker als je moet vaststellen dat de vergrijzing en ontgroening in Ridderkerk sneller gaat dan in de regio. Eén van de aanbevelingen van de rekenkamercommissie : het bouwen van koopeengezinswoningen voor starters. Deze maatregel levert een grote bijdrage aan
50 doorstroming en omarmen wij van harte.

Daarnaast, voorzitter, zouden wij de wethouder en de directie van Woonvisie mee willen geven om optimaal gebruik te maken van de mogelijkheden die het woonruimteverdeelsysteem u biedt. Het rapport zegt hierover dat Ridderkerk niet alle

5 sturingselementen benut. In onze eerste periode 2002-2006 mocht je dit nog zeggen en werd hier openlijk in de commissie over gesproken. In de daaropvolgende periode was het afwijken van het woonruimteverdeelsysteem als vloeken in de kerk. Wij zijn dan nu ook blij dat ook de rekenkamer dit instrument weer oppakt om LOKAAL maatwerk mogelijk te maken.
10 Wethouder, wij hopen dat u dit instrument samen met Woonvisie weer in volle glorie gaat hanteren.

Woningbouwstrategie. Volgende maand behandelt deze raad uw woningbouwstrategie. Daar gaat het feitelijk om. Dan zult u alle gemaakte plannen moeten vertalen in concrete voorstellen. Ik denk dat ik hier best mag stellen, dat wij als raad hier graag nauw bij betrokken
15 worden. En wat Leefbaar Ridderkerk betreft, komt u vooraf bij ontwikkeling van elke woningbouwlocatie terug naar de raad met een gezonde mix van woningen, waarbij ook nog de financiële onderbouwing op orde is. Wij realiseren ons dat dat gezien de huidige problemen op de woningmarkt geen makkelijke opgave is. Ook wij horen hoe moeilijk het bij de ons omliggende gemeente als Hendrik-Ido-Ambacht en Barendrecht gaat. U mag van ons
20 verwachten dat wij dit ingezette beleid ook met u zullen monitoren, om teleurstellingen zoals van de afgelopen acht jaar te voorkomen.

Wethouder, nog een paar resultaten uit het rapport. Er was gedurende de periode sprake van het toename van het eigenwoningbezit. 70% van de nieuwe woningen betrof koopwoningen.
25 Een goede ontwikkeling, maar wat ons betreft niet genoeg. Hierover meer bij de behandeling van de woningbouwstrategie. Uitbreiding van de nieuwbouwwoningen zat voornamelijk in het dure en topsegment, terwijl we nu juist weten dat het middensegment de doorstroming het meest bevordert. Dat moet dus anders.

30 Ridderkerk beschikt vrijwel niet over twee-onder-een-kapwoningen en vrijstaande woningen. Er zijn te veel appartementen gebouwd die gelabeld zijn voor senioren. Een zeer groot deel van deze woningen is gekocht door mensen van buiten Ridderkerk, wat dus geen enkel effect heeft op de doorstroming binnen Ridderkerk.

35 Dan nog iets over de projectontwikkelaars. Ontwikkelaars bouwen datgene wat een sluitende exploitatie oplevert. Dit begrijpen wij wel vanuit financieel oogpunt, echter het staat heel ver af van "bouwen voor vraag". Zeker als je je realiseert dat het doel van Ridderkerk is jonge koopkrachtige gezinnen vast te houden.

40 Ter afsluiting, de rekenkamer is terecht ook zeer genuanceerd over een aantal zaken, waarop wij in Ridderkerk geen of zeer weinig invloed kunnen uitoefenen. Bovendien bestaan er ook allerlei externe factoren om ons heen die voor verstoring van een zuiver beleid zorgen.

Wij vinden het terecht dat die opmerkingen gemaakt worden.
45 Ridderkerk ondervond veel hinder van de Vinex in Barendrecht en Hendrik-Ido-Ambacht. Nieuwe woningen "mochten" niet uitsluitend worden gereserveerd voor Ridderkerkers. De afspraken met de stadsregio om 40% in de sociale huursector te realiseren vormt een beperking voor de invulling voor starters en jonge gezinnen. Kortom, niet alles was beïnvloedbaar. Ook hieruit moeten we een wijze les trekken.
50 Hoe nu verder. Met concrete uitwerkingen, voorzitter, komen wij bij behandeling van de woningbouwstrategie. In de periode 2010-2020 zullen geen gedetailleerde afspraken gemaakt worden op het gebied van woningbouwdifferentiatie met de regio. Althans, niet in dwingende vorm zoals in de vorige raadsperiodes. Dat betekent dat de rol van de Ridderkerkse raad hier groter wordt. Deze raad kan voor een groot deel de gewenste

5 samenstelling zelf bepalen. Hierover meer in januari.

Wethouder, wij hopen dat u deze wijze woorden meeneemt en deel laat uitmaken van uw toekomstvisie voor Ridderkerk.

Dank u wel.

10

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Japenga.

De heer Japenga: Dank u wel, voorzitter. Wat is het doel? Goed huisvesten van zittende bewoners ook in de toekomst of met woningbouw bereiken dat de bevolkingsopbouw zich in de gewenste richting ontwikkelt. Het is duidelijk dat we daar met elkaar niet duidelijk over zijn. We formuleren vaag en tegelijkertijd – ook al zou je het SMART formuleren – is verandering in de goede richting zeer moeilijk te bereiken. Niet eerder had een rapport van de rekenkamer zo direct gevolgen voor een ander onderwerp dat ter behandeling is aangeboden. Een zeer gedegen rapport van de rekenkamer ligt ter tafel. Complimenten aan de onderzoekers en opstellers ervan. De aanbevelingen zijn duidelijk en de wethouder heeft in de commissie aangegeven de aanbevelingen te zullen overnemen.

De rapporten van de rekenkamer zijn bedoeld om terug te zien en te constateren wat goed is gegaan en wat niet en wat in de toekomst beter moet. Daartoe dienen de aanbevelingen. En als die dan overgenomen worden, dan moet het toch goed komen. Maar wat komt er dan goed? Die vraag blijft en wordt niet beantwoord. Het gaat over de toekomst en daar gaat de rekenkamercommissie niet over. Daar zijn wij van. Ridderkerk streeft al lange tijd naar een evenwichtige en gedifferentieerde bevolkingssamenstelling. Ook in de structuurvisie die in 2009 is vastgesteld is dat weer opgenomen. Ridderkerk ziet zich geconfronteerd met vergrijzing en ontgroening. Onze fractie is het eens met de aanbevelingen van de rekenkamercommissie en wil van de wethouder graag horen dat hij ze integraal overneemt. Er moeten lessen uit dit onderzoek worden getrokken. Het zijn wat ons betreft die aanbevelingen. Maar er is op korte termijn nog iets extra nodig om het in de komende jaren beter te doen in deze complexe werkelijkheid. Mooi dat het college de aanbevelingen gaat overnemen. Maar hoe nu verder met deze strategie die voor de tweede keer van de agenda gaat? We willen het college hierbij expliciet vragen, oproepen, om de woningbouwstrategie aan te passen naar aanleiding van de conclusies. Het college kan volgens ons niet zeggen dat het alle conclusies overneemt en de aanbevelingen en vervolgens niets aan de woningbouwstrategie verandert. U hebt de deskundigheid in huis om de uitspraken van de rekenkamercommissie om te zetten in aanpassing van het beleid. En het moet snel. Dus in de komende weken met volle kracht op zoek naar onderbouwing van in te zetten instrumenten. Pas dan kan de woningbouwstrategie een weg zijn naar achterliggende doelen, zoals woningen gebouwd naar de behoefte van huidige bewoners en woningen gebouwd met effect dat de bevolkingsopbouw evenwichtig wordt. Dank u wel.

45 **De voorzitter:** Dank u. Het woord is aan mevrouw Duman.

Mevrouw Duman: Dank u wel, voorzitter. Allereerst onze complimenten voor dit gedegen stuk van de rekenkamercommissie! De PvdA vindt het rapport helder en goed uiteengezet! We constateren dat geen van de doelstellingen zijn gehaald; dit was ook niet meetbaar. Welke leer moeten we hieruit trekken? Welke aanbevelingen van het rapport worden aangenomen door het college en welke niet? Graag een toelichting van de wethouder. Onze fractie is van mening dat we eerst de knelpunten moeten analyseren en doelstellingen moeten maken die haalbaar zijn voor onze gemeente. Wat ook het advies is van de rekenkamercommissie.

50

5

Nederland vergrijst. Volgens de statistieken is de grijze druk in onze gemeente 33% en landelijk is dit 24%. Onze gemeente is een van de meest vergrijzende randgemeenten. Landelijk is de leeftijd 39, maar in Ridderkerk is de gemiddelde leeftijd 52 jaar. De algemene trend is dat het aantal senioren toeneemt (vergrijzing) en aantal jongeren afneemt (ontgroening). Ook onze gemeente ontgroent, want jongeren en jonge gezinnen trekken naar omliggende gemeenten. Daardoor zijn er ook minder geboorten in Ridderkerk. De vraag is: hoe kunnen we ervoor zorgen dat onze bevolkingsamenstelling niet verder gaat krimpen en evenwichtiger van opbouw wordt?

10

15

Door tijdig op demografische krimp in te spelen, kunnen problemen die met krimp samengaan, worden voorkomen of beperkt. Gemeentes moeten daarbij in regionaal verband samenwerken, zodat zij niet met elkaar gaan concurreren om dezelfde inwoners en bedrijven. Zo kunnen ook onrendabele ruimtelijke investeringen, financiële problemen en leegstand van woningen en bedrijven voorkomen worden. De Partij van de Arbeid vindt het wenselijk dat de startersregeling aangepast wordt zoals het uit de evaluatie naar voren is gekomen, het loslaten van de constructie maatschappelijk gebonden eigendom (zogenaamd MGE). Maatschappelijk gebonden eigendom (MGE) is een vorm van verkoop door de corporatie, soms met korting aan de huurder, waarbij deze met de koper afspreekt de woning bij (door)verkoop als eerste aan te bieden aan de corporatie. Daarbij wordt de winst of het verlies gedeeld. De corporatie beslist daarna of de woning opnieuw verkocht wordt aan een volgende koper of opnieuw wordt verhuurd. Hoe staat het college hier tegenover? Graag een toelichting.

20

25

30

De voorzitter: Dank u wel. De heer Kok.

35

De heer Kok: Dank u wel, voorzitter. Ook wij delen complimenten uit aan de rekenkamercommissie voor dit heldere rapport. Uit de conclusies van de rekenkamercommissie in het rapport "Woonbeleid" blijkt dat Ridderkerk al jaren de juiste doelstellingen heeft, namelijk; vergrijzing tegengaan, starters, jonge gezinnen en koopkrachtige huishoudens beter bedienen, maar dat we er nimmer in geslaagd zijn om onze gemeentelijke doelstellingen te bereiken. En het beleid was niet of nauwelijks doelmatig en doeltreffend volgens de rekenkamercommissie. Dat komt hard aan! Uit de reactie van het college blijkt dat het deze constatering vrijwel een-op-een overneemt. Dat is dapper en dat biedt de tegelijkertijd de mogelijkheid om het verleden snel achter ons te laten, lessen te trekken en hard aan de slag te gaan.

40

45

Op bladzijde 7 komt de woonruimteverdeling ter sprake. Graag herinner ik u aan onze raadsbijdrage van juni vorig jaar, tijdens de behandeling van de structuurvisie. Toen pleitte de SGP voor, ik citeer: "Mensen willen graag in Ridderkerk blijven wonen, lokale gebondenheid wordt zelfs een kernkwaliteit genoemd ... met het oog daarop is het dan ook heel belangrijk om ons Ridderkerkse aanbodsysteem bij de woningverdeling in stand te houden." Einde citaat. De toen aangenomen motie 2009-140 heeft ook deze strekking, namelijk: de Ridderkerkse variant van het aanbodsysteem handhaven. Verder blijft de SGP-fractie van mening dat ons huisvestingsbeleid primair gericht moet zijn op de Ridderkerkse inwoners. Uit de conclusies van de rekenkamercommissie die we in het rapport "Woonbeleid" terugvinden, blijkt dat de mogelijkheden die het woonruimteverdeelsysteem biedt niet optimaal zijn benut. Jammer, tot dusver een gemiste kans! Wij vragen het college om met de net genoemde motie in de hand alsnog het gesprek aan te gaan met Woonvisie. De samenwerking tussen de stadsregio en de gemeente wordt noodgedwongen innig

50

5 genoemd. De stadsregionale afspraken zetten het bereiken van de gemeentelijke doelstellingen onder druk.

Wij zijn dan ook blij dat de rol van de stadsregio een andere gaat worden, namelijk een soort 'belangenvereniging' van de vijftien gemeenten, en dat Ridderkerk zelfstandig met corporaties afspraken moet gaan maken hoe de woningmarkt eruit moet gaan zien tot 2020. Dit bleek tijdens de bijeenkomst "Verstedelijkingsafspraken" in Barendrecht op 1 december jl. We gaan er dan ook van uit dat daarmee de regionale druk nu eindelijk tot het verleden behoort.

Tijdens de behandeling van dit rapport in de commissie Samen Wonen benadrukte de voorzitter, de heer Van der Hoek, dat de gesprekken met Woonvisie wel intensiever en doeltreffender kunnen. Dat kan onze instemming zeker hebben.

Verder wil de SGP wel pleiten voor nuchterheid. De bevolkingssamenstelling is slechts beperkt te beïnvloeden door het woonbeleid. En zoals ook verwoord in het nawoord van de rekenkamercommissie; dat zelfs bij zeer scherp geformuleerd beleid de doelstellingen moeilijk haalbaar zijn en in feite in geringe mate of op zeer lange termijn te realiseren zijn. Dat neemt natuurlijk niet weg dat men de aanbevelingen van de rekenkamercommissie voortvarend moet oppakken. Tempo maken, want er is veel kostbare tijd verloren gegaan! Duidelijk is gebleken dat de bouw van dure appartementen de gehoopte doorstroming niet op gang heeft gebracht. Willen we de middeninkomens behouden, dan dient het aanbod van de betaalbare eengezinswoningen in de koopsector toe te nemen.

Bij het vaststellen van de woningbouwstrategie in januari 2011 zal de SGP hierop nog terugkomen.

De aanbevelingen van de rekenkamercommissie kunnen dan ook van harte onze instemming hebben. De rapportage van datgene wat het college gedaan heeft met de aanbevelingen van de rekenkamercommissie zien wij graag uiterlijk eind 2011 met belangstelling tegemoet. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Boertje.

35 **De heer Boertje:** Dank u wel, voorzitter. Peter Meij heeft iets gezegd over Rinus Hitzert. Dat zou ik ook wel willen doen, maar ik ben bang dat er dan te veel tijd van onze afscheidsborrel afgaat. Toch doe ik een kleinigheid. De relatie met Jan Schäfer ken ik niet zozeer, maar de paarse trui die Rinus aan heeft, vind ik ook wel enigszins tekenend. We raken na vanavond een goede collega kwijt. Ik raak een goede collega kwijt. Ik heb sinds vijf jaar een goede vriend aan Rinus gekregen. Sinds 1 december is hij ook een collega geworden, want – en voor het eerst mag ik het zeggen - ik heb een werkgever en dat is Rinus. We zien elkaar nog vaak genoeg. Ik ga over naar het onderwerp.

45 De VVD onderschrijft de punten die de rekenkamercommissie noemt en verwacht van het college dat het zich volledig zal inzetten om de aandachtspunten integraal in het toekomstig beleid op te nemen. Doorstroming is van belang. Door in te zetten op diversiteit van bouwen, door te luisteren naar dat wat jongeren en starters willen, ofwel starters plus woningen bouwen. Ook aandacht op korte termijn voor levensloopbestendig bouwen. Meer inzetten op het middensegment: daar is ook behoefte aan. In sociale woningbouw wordt in onze gemeente al ruimschoots voorzien. Daarom nu aandacht voor andere woonwensen, waarbij wij ook de secundaire voorwaarden niet uit het oog moeten verliezen. Voorzieningen, aantrekkelijke omgeving en wij zeggen het maar weer opnieuw: een verbeteringslag van het openbaar vervoer moet ook worden gemaakt om Ridderkerk op de kaart te houden. Desalniettemin zullen we moeten roeien met de riemen die we hebben.

5 Er is veel meer inzet op sturing nodig. Wij benadrukken dat de gehele context van de structuurvisie van belang is en centraal moet staan als we straks een woningbouwstrategie willen vaststellen.

Tot zover mijn eerste termijn, voorzitter. Dank u wel.

10 **De voorzitter:** Dank u wel. Mijnheer Van Houcke.

De heer Van Houcke: Dank u wel. Voorzitter, D66/GroenLinks wil beginnen met de welgemeende complimenten voor onze rekenkamercommissie, die de raad een belangrijk en diepgaand onderzoek heeft gepresenteerd naar de effecten van het gevoerde woonbeleid in Ridderkerk. Het is naar onze smaak een van de beste, zo niet het beste rapport tot nu toe.

15 Het mag gezegd. Met een relatief bescheiden budget levert de commissie een belangrijke en gewaardeerde ondersteuning van het raadswerk. Nu is er dus het rapport "Woonbeleid", dat we vooral zien als een verlate evaluatie van het woonbeleid van de vorige coalities en hun colleges. U zult begrijpen dat D66/GroenLinks bepaald niet verrast is over de conclusies.

20 Enkele citaten: "Het beleid in Ridderkerk is er tot nu toe te eenzijdig op gericht door de bouw van seniorenappartementen de doorstroom op de woningmarkt op gang te krijgen." Tot heden is dat niet gelukt. Analyseer waarom de verhuisketen niet werkt.

Een tweede citaat: "Als er geen cijfers bekend zijn over de woonbehoefte, op grond waarvan zijn dan besluiten genomen over aard en prijs van de te bouwen woningen in Ridderkerk?"

25 Een derde: "In de bereikbare sfeer zijn te veel oudere portiekflats."

Een vierde: "Woningen voor starters onder de € 180.000,-- werden in Ridderkerk feitelijk niet gebouwd."

Ten slotte: "Woningen zoals vroegere premiewoningen, worden door een bouwer niet vanzelf gebouwd, omdat het rendement voorop staat."

30 Voorzitter, dit zijn geen citaten uit het rapport "Woonbeleid", maar uit een uitgebreide notitie van D66/GroenLinks die het al op 4 oktober 2005 presenteerde. Ruim vijf jaar geleden, onder de titel: "Starterswoningen, niet alleen een financieringsprobleem". Sommige raadsleden zullen haar misschien nog in hun archief hebben.

35 Begrijpt u onze verzuchting waarom houtsnijdende argumenten van de oppositie dikwijls niet worden meegenomen in het schijnbaar in beton gegoten coalitieakkoord? Is het omdat fracties die vele jaren in de macht zitten die macht als iets vanzelfsprekends zijn gaan ervaren? En daarmee automatisch het gelijk van de meerderheid denken te hebben? Toen ik nog niet zo lang in de raad zat, zei iemand mij eens dat argumenten er dikwijls niet zo toe doen, maar dat andere processen dikwijls al eerder tot onwrikbare standpunten hebben geleid.

40 Voorzitter, zo hebben wij dat hier ook ervaren.

Voor ons ligt nu een onderzoek naar de effectiviteit van het gevoerde woonbeleid. Het woningbouwbeleid. De conclusies van dit rapport zijn snoeihard.

45 Het woonbeleid was nauwelijks doelmatig en doeltreffend. Het ontbrak aan meetbare doelstellingen. Juist de niet gebouwde eengezinswoningen zouden tot de gewenste en langste verhuisketens hebben geleid. De mogelijkheden van lokaal maatwerk werden niet benut en het belangrijkste instrument, het doorstroombeleid, is niet geanalyseerd, met als gevolg de bouw van luxeappartementen die veel vestiging van senioren van buiten Ridderkerk opleverde.

50 Voorzitter, wij kwamen op basis van berekeningen al in 2004 tot de conclusie dat er vestigingsoverschotten optraden van nota bene 65+'ers. Dat zou op zich nog niet zo erg zijn geweest, als er maar niet tegelijkertijd vertrekoverschotten van honderden jonge mensen in de productieve leeftijd waren opgetreden, die de ongewenste tendens van bovenmatige

- 5 ontgroening en vergrijzing jaar na jaar versterken.
Wij zijn blij dat het college de conclusies en aanbevelingen van het onderzoek beaamt en overneemt. Wat overigens ook weer niet zoveel verbazing hoeft te geven, want Leefbaar Ridderkerk en de SGP hadden steeds vergelijkbare kritiek op het woonbeleid als D66/GroenLinks.
- 10 Nu het college de conclusies overneemt, is wat ons betreft voor het rapport “Woonbeleid” de kous af en is er nu voor verdere acties in de vorm van moties geen grond, tenzij één of meerdere fracties de conclusies van het onderzoek niet of helemaal niet steunen. Deze fracties hebben zich niet gemeld, want ik ben de laatste spreker.
- 15 Om van te leren, om het beter te doen. Allicht. Maar ook in wat ons betreft de verlate evaluatie van het gevoerde woonbeleid en ook met het politiek benoemen van de verantwoordelijkheden. Wat wij steeds hebben benoemd als het falende doorstroombeleid. In het coalitieakkoord dat in 2006 werd gesloten tussen CDA, PvdA, VVD en ChristenUnie, beloofden de coalitiepartners immers: “Ridderkerk over vier jaar: uitgangspunt is het bevorderen van doorstroming, zodat daarmee ook jongeren en starters in Ridderkerk een betaalbare woning kunnen vinden. Elke woningbouwontwikkeling en herstructurering is opgepakt langs een zorgvuldig proces, met duidelijke afspraken aan het begin. Daarbij is inzicht in de woonwensen mede bepalend.”
- 20 En nu is het eind 2010. Naar onze mening past de fracties die de afgelopen jaren de coalitie hebben gevormd nu enige bescheidenheid. Wij vragen hun hun politieke verantwoordelijkheid te nemen voor het gevoerde woonbeleid in de afgelopen jaren. Het zou goed zijn als met die vaststelling de gezamenlijke fracties uit de Ridderkerkse gemeenteraad de conclusies uit dit rapport kunnen omarmen. Dat kan wat ons betreft op 27 januari leiden tot één gezamenlijke visie op het woonbeleid, inclusief de beperkte mogelijkheden om de
- 25 komende jaren de demografische opbouw van onze gemeente nog enigszins te kunnen beïnvloeden. Niet vanavond, maar op 27 januari zijn de woningbouwstrategie en het op initiatief van de raad uitgevoerde woonbehoefteonderzoek aan de orde.
Dank u wel.

35 **De voorzitter:** Wethouder Los, bent u bereid?

Wethouder Los: Ja, voorzitter, ik ben bereid om er iets van te gaan zeggen.
Ik mag eigenlijk wel concluderen dat iedereen lovend is over dit rapport. Het is een rapport dat hout snijdt. Er staan aanbevelingen in, waarvan het college al heeft gezegd ze over te zullen nemen en er met veel energie mee aan de gang te zullen gaan.

45 Er is gesproken over een falende analyse, over koopeengezinswoningen, die een goede optie vormen, en waar het rekenkamerrapport duidelijk in is geweest. Leefbaar Ridderkerk zegt dat we met elke locatie naar de raad moeten komen. Dat heb ik in het recente verleden al toegezegd. Als er plannen ontstaan voor een nieuwe locatie, komen we naar de raad. Voorafgaand daaraan zal het college eerst samen met de raad de woningbouwstrategie vormgeven. Dat zal op 27 januari zijn. Dan kunnen we binnen die kaders plannen maken. Als die plannen gemaakt zijn, zullen we ook naar de raad komen.

50 Het is waar dat de stadsregio altijd dwingend was. Daaraan is een einde gekomen. Op dit moment is het eigenlijk een belangenvereniging. Er is gevraagd of de wethouder nog een keer wil bevestigen dat hij de aanbevelingen overneemt. Ik bevestig dat het college de aanbevelingen overneemt.
Ik heb net al verteld dat we daar met veel energie mee aan de slag gaan. Er wordt gezegd dat er nog iets extra nodig is: het aanpassen van de woningbouwstrategie. Ook in dat licht

5 maakte het CDA opmerkingen. Er ligt een motie over een analyse. Daar kom ik zo meteen op terug.

De PvdA zegt iets over het aanpassen van de startersregeling. Dat is ook een van de conclusies van het rapport. Ik val in herhaling, maar ik heb gezegd dat we dat wel willen. Het is wel zo dat de fondsen beperkt zijn, daarvan is aardig wat opgebruikt, maar er is nog wat over. Wat we kunnen doen, moeten we ook doen.

Maatschappelijk gebonden eigendom. U vraagt in hoeverre daar iets aan is gedaan. Gisteren hebben we daar nog uitgebreid over gesproken. De jongerenraad is op bezoek geweest. Woonvisie was daar ook bij. Daar hebben wij elkaar bevroegd. Ook over maatschappelijk gebonden eigendom. Maatschappelijk gebonden eigendom is er in Ridderkerk ook, maar is niet in de etalage gezet. Veel mensen weten niet van het bestaan ervan en als je het niet weet, kun je er ook geen gebruik van maken. Daar zal iets aan worden gedaan.

De SGP spreekt over het woningaanbodstelsel. Het komt ook voor als sturingsinstrument in het rapport. Daar kunnen we meer mee doen. Op die manier kun je je woningmarkt beter sturen. Daar is al met Woonvisie over gesproken. Ook daarover staat een aanbeveling in het rapport. Die volgen wij.

Dure appartementen. Ook dit is in het rapport opgenomen. Het was niet zo'n goede optie. Het heeft veel instromers, vestigers, gehad. Het heeft niet zo veel invloed gehad op doorstroming. Dat is toch een belangrijk instrument.

Levensloopbestendig bouwen. Jazeker, dat is de bedoeling, want dan kun je in ieder geval makkelijk ouderen en jongeren vestigen. Het is ook aan de orde, opgenomen, in de woningbouwstrategie, die nu niet aan de orde is. De inzet is op sturing. Dat zullen wij zoveel als we kunnen, betrachten.

D66/GroenLinks: het rapport is het beste rapport. Dat kan ik met u delen. Het is een heel goed, duidelijk rapport en zelfs in een heleboel opzichten beknopt. Soms zie je daaraan de kwaliteit. Het college beaamt het. Dat zegt u ook. Wij zullen de aanbevelingen voortvarend ter hand nemen.

Even terug naar de motie die op tafel ligt en die zegt dat er een analyse zou moeten worden gemaakt. Dat zou niet zoveel tijd kosten.

40 Alles wat in ons vermogen ligt om een goed beeld te krijgen, zullen wij doen. Het is best een complexe zaak. Er zijn veel factoren van invloed op een goede keuze. Er wordt genoemd de dynamiek in de woningmarkt, in de bevolking. De dynamiek in de woningmarkt is op dit moment heel groot. Er is vraaguitval. Ook ontwikkelaars gaan op dit moment voorzichtig te werk. Ik heb op dit moment op mijn tafel liggen het rapport van BVR waarin juist onderzoek en analyse genoemd staan. Er ligt een heel duur onderzoek. De kosten hoeven natuurlijk niet te garanderen dat het goed is. Maar er is een woontest gedaan door The SmartAgent Company. BVR heeft daar dit rapport van gemaakt waarin onderzoek en analyse een belangrijk deel vormen. Sociaal-ruimtelijke analyse staat daarin. Onderzoek en analyse vormen een hoofdstuk. Dus die analyse is er wel. Het zou best kunnen dat de raad op een aantal punten vindt dat de analyses op een andere manier moeten worden gemaakt. Ik heb op dit moment niets beters. Als u vindt dat er een andere analyse moet worden gemaakt, in twee maanden, dan denk ik dat dat toch heel ambitieus is.

Ik zou de indieners van de motie willen meegeven om nog eens goed te kijken naar de analyses die we hebben. Ik zou op dit moment zeggen dat we het met de analyses moeten

5 doen en deze bijstellen waar dat gewenst is. De wethouder zegt toe dat alle informatie die van
belang kan zijn voor andere keuzes dan verwoord in de woningbouwstrategie natuurlijk bij
elkaar gehaald wordt en ter beschikking gesteld wordt van de raad. Eventueel kunnen we in
de commissie daar nog eens over praten, voordat we de keuzes maken. Maar vooralsnog zou
10 ik zeggen: laten we niet nog eens een analyse laten maken. Ik denk niet dat we daarmee
duidelijker uitkomen.

De heer Meij: Mag ik een vraag stellen? Misschien kan de wethouder antwoord geven op de
vraag waarom Ridderkerk meer vergrijsd dan de omliggende gemeenten?

15 **Wethouder Los:** Ik heb natuurlijk voordat het rapport kwam daar zelf ook wel eens over
nagedacht. Als je een goede analyse naast deze gedegen analyse wilt leggen, zul je toch een
bureau moeten inschakelen.

Ik heb wel eens een eigen analyse gemaakt. Veertig jaar geleden was Ridderkerk een jonge
gemeente met veel nieuwe huizen. Veel mensen kwamen hier wonen. Zij zijn blijven wonen
20 en zijn nu oud geworden. In onze buurgemeenten is het net andersom. Daar waren niet zo
veel huizen. Barendrecht en Hendrik-Ido-Ambacht zijn ontzettend gegroeid. Ik heb in de
commissie ook gezegd dat als je de vergrijzingscijfers van de drie gemeenten optelt, je ziet
dat we op het landelijk gemiddelde zitten. Ik denk ook dat het college van 2030 het probleem
niet meer zal kennen. Dan is de grijze golf er niet meer. Nogmaals, ik zou een duur onderzoek
25 niet aanbevelen.

De voorzitter: Tweede termijn. Ik wil u vragen u uit te spreken over de motie van het CDA en
de ChristenUnie. Mijnheer Meij.

30 **De heer Meij:** Dank u wel, voorzitter. Ik wil eerst reageren op de heer Van Houcke. Ik wil u
feliciteren met uw rol als roepende in de woestijn de afgelopen acht jaar. Het gaat wel ver om
uzelf te citeren. U hebt gelijk dat een aantal dingen niet goed is gegaan. Dat blijkt ook wel uit
het rapport. Maar er zijn ook een heleboel dingen wel goed gegaan. Als u spreekt over
speciale woningbouw, dan is er in de afgelopen tijd heel veel gebeurd. Wat niet goed is
35 gegaan, is de doorstroming en daarop zou ik juist graag een betere analyse willen. Eigenlijk
weten we niet precies wat daar nu is gebeurd en waar die ontbrekende schakel zit. Ook uw
opmerking dat de oude coalitiepartijen wat bescheidener moeten zijn vind ik niet op haar
plaats. Er is ook veel om trots op te zijn. Op wat gebouwd is. Als ik naar een aantal wijken kijk
in Slikkerveer, het Electropark en al die zaken daar, dan ben ik er trots op dat deze gebouwd
40 zijn. Daar wonen mensen met veel plezier. Er is genoeg sociale woningbouw. Die bescheiden
houding wil ik toch maar niet overnemen. Ik vind het ook een beetje onbegrijpelijk dat u zegt
dat er geen onderzoek meer nodig is. De rekenkamercommissie concludeert na de
woningbouwstrategie gelezen te hebben dat er geen duidelijke analyse is gemaakt. Nog
steeds niet. Waarom de doorstroming in Ridderkerk niet is geslaagd en waarom Ridderkerk
45 meer dan gemiddeld vergrijsd. Men zegt ook heel duidelijk dat we het eerst goed moeten
doen, omdat anders dezelfde fout wordt gemaakt. U zegt eigenlijk dat we het wel weten. In
het rapport staan aanbevelingen.

Ik denk dat er een schakel mist. Wat ik zelf heel bijzonder vond in die bijeenkomst in
Barendrecht, dat vond ik een eyeopener, is dat de starterspluswoning juist de schakel is. Er
50 zijn genoeg koopwoningen in Ridderkerk. Jonge mensen kunnen hier wel beginnen, maar
kunnen niet verder. Dan gaan ze naar Barendrecht of naar Hendrik-Ido-Ambacht. Ik vind het
trouwens ook heel bijzonder dat de wethouder Hendrik-Ido-Ambacht en Ridderkerk samen
neemt en dan zegt dat hij op een gemiddelde komt. Ik kan ook met andere gemeenten
vergelijken en kom dan misschien op heel andere getallen uit. Volgens mij bent u wethouder

5 van Ridderkerk en heeft u met deze cijfers te maken. Wij vergrijzen meer dan gemiddeld. Op de starterspluswoningen zullen we bij de woningbouwstrategie terugkomen. De meneer van de stadsregio, de adviseur, was er heel deskundig in. Hij heeft veel deskundige dingen gezegd. Volgens mij zouden we met die inzichten verder moeten gaan. Nogmaals de motie. Wij vinden dat dit een ontbrekende schakel is. Ik vroeg het ook net over
10 het Hakterrein. Ik vroeg welke woningen we daar gaan bouwen. De heer Los geeft een eigen verklaring. Prima, maar ik vind deze te gemakkelijk. Je kunt er een andere tegenaan zetten die juist het tegenovergestelde levert. Ik zou daar wel onderzoek naar willen doen. Ik denk niet dat het nodig is om daar een duur bureau op te zetten en dat het rapport dat we hebben, vervangen moet worden. Er staan hele zinvolle dingen in. Maar het is redelijk generaliserend.
15 Ik denk dat je zo'n rapport over veel gemeenten kunt schrijven. Er is specifiek iets mis met de doorstroming in Ridderkerk. Er is specifiek iets aan de hand waardoor we meer dan gemiddeld vergrijzen. Het heeft niet alleen met woningbouw te maken, maar ook met de omgeving en andere zaken. Ik zou graag toch daar onderzoek naar willen doen, dus ik zou andere partijen willen vragen dat nog eens te overwegen. Dank u wel.

20 **De heer Neuschwander:** Voorzitter, ik sluit graag aan bij de laatste woorden van de heer Meij, waarom Ridderkerk meer dan gemiddeld vergrijst. Ik wil eigenlijk één ding meegeven. Ook wij hebben erover nagedacht. De simpele redenering zou bijvoorbeeld kunnen zijn dat wij in de jaren 70 en begin jaren 80 enorm veel nieuwbouw in Drievliet hebben gegenereerd.
25 Toen zijn daar gezinnen van 30 tot 35 jaar oud naartoe getrokken. We zijn nu 35 jaar verder. Dat zou de groep ouderen wel eens kunnen zijn. De strekking van de motie, mijnheer Meij ... wat erin staat, zijn bevindingen uit het rapport van de rekenkamer. Er staan geen nieuwe dingen in. Er ligt een woonwensenrapport, een uitgebreid rapport, een rapport van BVR, en zelfs een woningbouwstrategie. Dat sluit zo
30 keurig aan dat wij als Leefbaar Ridderkerk besloten hebben er iets mee te gaan doen. Wij denken dat nu de raad aan zet is en komen daarom met voorstellen voor de vergadering van januari. Als het de keuze van het college is om het daarbij te laten, sluiten wij ons daarbij aan.

Voorzitter, wij omarmen het feit dat het college het rapport zo serieus neemt en hopen dat u
35 daar keihard mee aan het werk gaat. We zullen er zelf bij de behandeling van de woningbouwstrategie voor zorgen dat er ook concrete en uitgewerkte voorstellen liggen in de vorm van moties en amendementen waar het college iets mee kan. Dank u wel.

40 **De heer Japenga:** Voorzitter, er vlogen wat analyses over tafel. Dus er zijn verklaringen te geven en te vinden van wat er nodig is. Maar daar moet je met elkaar goed over nadenken en daarvoor is de motie bedoeld. De woningbouwstrategie is al op 1 juli door het college vastgesteld. We hebben al heel wat maanden verloren door het voor ons uit te schuiven. Natuurlijk is deze onderzocht en geanalyseerd, maar we missen nog een schakel. De heer
45 Meij heeft er van alles over gezegd. Daar sluit ik mij bij aan. Ik hoop dat de motie wordt overgenomen. Dank u wel.

Mevrouw Duman: Dank u wel. Veel is goed gegaan, maar doorstroming en scheefwonen zijn
50 lastige problemen. Een goede analyse is noodzakelijk. Wat in het verleden niet goed ging, gaan we in de toekomst niet herhalen. Wij steunen de motie van het CDA. Als antwoord op de schriftelijke vraag bij de 3^e Programmamonitor werd gezegd dat aanpassing van de startersregeling mogelijk was. Het zijn uw regels, vastgelegd in een gemeentelijke verordening. Het college zou echter ontraden. Dat staat in de beantwoording. We begrijpen nu uit uw antwoord dat u hiermee aan de slag gaat. Dank u wel.

5

De heer Kok: Dank u wel, voorzitter. Wij willen de wethouder bedanken voor zijn reactie. Wat ons betreft, wordt het de hoogste tijd om de hand aan de ploeg te slaan. Wij hebben het rapport "Woonbeleid", het rapport "Woonwensenonderzoek" en een woningbouwstrategie. In de woningbouwstrategie staat bij hoofdstuk 2: onderzoek en analyse. Daar wordt een

10

analyse gegeven van de woningmarkt met een verwijzing naar het woonwensenonderzoek. Wat ons betreft, zijn dit nu de instrumenten om snel aan de slag te gaan. De tijd van onderzoeken en analyseren ligt nu achter ons. Wij willen dit nu voortvarend oppakken en kunnen daarom de motie niet steunen.

Dank u wel.

15

De heer Boertje: Voorzitter, dank u. Gekoppeld aan de opmerking gemaakt in eerste termijn, de volgende vraag aan het college. U gaat de structuurvisie op een aantal punten aanpassen in het eerste kwartaal van 2011. Zo schreef u als antwoord op onze schriftelijke vraag in het kader van de vragenronde over de 3^e Programmamonitor. Wij kennen uw standpunten over mobiliteit, maar wij zouden graag van u willen horen op welke punten u ook een ander beleid voorstaat. Als we nu iets willen weten over het woonbeleid en volgende maand de strategie voor de lange termijn willen bepalen, is het nu erg nuttig om nu te weten wat u gaat aanpassen. Woningbouwbeleid gaat niet over een enkele steen, maar bestaat uit vele stenen waarmee je muren kunt bouwen. Graag uw reactie hierop.

20

Verder over de doorstroming het volgende.

25

Als we in het verleden ons niet te veel zouden hebben gefocust op sociale woningbouw, zou er nu meer diversiteit in aanbod zijn geweest, hetgeen de doorstroming zou hebben bevorderd. Ridderkerk zat echter vast aan afspraken met de regio. Afspraken waar de VVD tegen was. Juist dat heeft ervoor gezorgd dat er geen doorstroming op gang kwam.

30

De motie. Wij ondersteunen het gevraagde uiteraard, maar toch moeten we naar het grotere plaatje kijken. Daarom ondersteunen we wel de gedachte, maar – gezien het enigszins beperkte blikveld – de motie niet.

Dank u wel.

35

De heer Van Houcke: Voorzitter, er is een aantal zaken gezegd vanavond. In tweede termijn door collega's. Daar wil ik enkele opmerkingen over maken.

Ik heb in mijn eerste termijn opgemerkt dat het op prijs gesteld zou worden als in ieder geval de fracties die verantwoordelijkheid met hun college droegen voor dit beleid, ruiterslijk zouden erkennen dat zij verantwoordelijk hiervoor waren.

40

Ik heb de heer Neuschwander in eerste termijn, omdat hij in zijn eerste periode van 2002 tot 2006 verantwoordelijkheid droeg in het college, horen zeggen dat hij daar uiteraard de verantwoordelijkheid voor nam. Ik stel het zeer op prijs wat de heer Meij net meldde over de roepende in de woestijn. Ik hou van dat soort beeldspraak zoals u weet.

45

Ik wil graag bevestigen wat u zei, namelijk dat sociale woningbouw in Slikkerveer tot stand is gebracht en dat die er mag zijn. Dat ben ik met u eens. Ik wil u dat ook graag meegeven, maar tegelijkertijd vind ik het jammer dat u daardoor niet de behoefte hebt om een bescheiden houding aan te nemen. U had dat misschien kunnen ontkoppelen.

Bovendien heeft de sociale woningbouw daar niet bijgedragen aan het bereiken van de doelen zoals we in het woononderzoek hebben kunnen lezen.

50

U meldt dat u niet weet waar de oorzaken zitten. Dat vind ik wat verrassend. Er zijn de afgelopen jaren zoveel argumenten aangevoerd. Gewoon heldere argumenten. Er zijn cijfers. Er ligt zoveel materiaal van een onderzoek. Er is in opdracht van de raad een woonwensenonderzoek uitgevoerd voor anderhalve ton. Daar staat zoveel informatie in. Er

5 ligt nu een onderzoek van de rekenkamercommissie. Ik begrijp eigenlijk niet waarom we nu nog een onderzoek moeten hebben naar de zaken waar het eigenlijk om gaat.

De heer Meij: Mag ik u een vraag stellen, mijnheer Van Houcke?

10 U noemt een woonwensenonderzoek. Wat in een woonwensenonderzoek gebeurt, is dat aan de inwoners van Ridderkerk gevraagd wordt wat ze willen. We hebben een vergrijzende gemeente. Al deze senioren willen natuurlijk allemaal een appartement of iets wat voor hen wordt gebouwd. Dat is niet de oplossing voor doorstroming. Dat is de huidige groep bedienen. Natuurlijk is het belangrijk wat in een woonwensenonderzoek staat, maar het gaat om wat we nodig hebben om die schakel, de keten, op gang te brengen. Dus dat wilde ik nog even
15 zeggen.

De heer Van Houcke: Ik ben blij dat u dat zegt, want ik ben het volstrekt met u eens. Het onderzoek is geen beleid. Het onderzoek dat is verricht roept de vraag op. De heer Japenga refereerde in zijn eerste termijn hieraan. Het gaat om één ding op dit moment. De eerste
20 keuze die je moet maken. Wil je alleen maar de senioren bedienen (ik chargeer bewust) die hier nu wonen of zijn komen wonen of wil je een algemeen bevolkingsbeleid voeren, via je woonbeleid, je woningbouw? Dat heeft heel veel beperkingen zoals we weten. Wat mij betreft, is die laatste vraag uiterst actueel. De demografische vergrijzing en ontgroening. Dus in die zin ben ik het volkomen met u eens.

25 Het zal u ook duidelijk zijn dat wij de motie niet steunen. Dat is niet zozeer inhoudelijk, als wel formeel.

We hebben hier de formele opstelling gekozen. We hebben geen inhoudelijke inbreng gezocht in onze bijdrage. Een woononderzoek is aangeboden aan de raad. De
30 rekenkamercommissie werkt in opdracht van de raad. Wat dat betreft, maakt zij haar eigen keuzes. Het college heeft aangegeven de aanbevelingen over te nemen en te gaan uitvoeren. Zoals gebruikelijk in dit forum bespreken wij dat met elkaar, maar niet op inhoudelijke gronden. En dat is de volgende stap die we maken. Dat is als we de woningbouwstrategie die het college ons voorlegt, gaan bespreken. Dan komen er
35 inhoudelijke opmerkingen en gedachten over. Wat mij betreft, is dat nu niet aan de orde.

Ik wil mijnheer Boertje, u wist dat natuurlijk van tevoren, zeggen dat ik het onbegrijpelijk vind dat u nu nog de opmerking maakt dat het aan de sociale woningbouw ligt.

De voorzitter: Via de voorzitter, mijnheer Van Houcke. U richt zich direct tot uw collega. Wilt u debatteren via de voorzitter?
40

De heer Van Houcke: Excuses, u hebt gelijk, voorzitter. Voorzitter, ik moet het herformuleren. De heer Boertje heeft nog steeds het idee dat de sociale woningbouw de
45 oorzaak is van de problemen. Hoe hij dat op grond van de vele gegevens die nu voor ons liggen kan concluderen, ontgaat mij ten enenmale.

De heer Boertje: Voorzitter, het gaat niet alleen om sociale woningbouw, maar het gaat erom dat er afspraken zijn gemaakt in regionaal verband. Daar zijn wij nu een beetje de dupe van – zeg ik een beetje gechargeerd – en dat is waar wij de focus op moeten leggen.
50

De heer Van Houcke: Voorzitter, dat is niet waar. Dat de heer Boertje dat nog steeds denkt. Natuurlijk is het zo dat woningbouwafspraken die in regionaal verband gemaakt zijn in een aantal gevallen lastig zijn. Maar het is de heer Boertje kennelijk ontgaan dat er geen enkele vorm van lokaal maatwerk is geweest. Dat wil zeggen: alle mogelijkheden die er waren, zijn

5 gewoon niet door de coalities die er waren, door het college, benut. Om dat nu toe te schrijven aan de regio, lijkt mij werkelijk spijkers op laag water zoeken.

De heer Boertje: Voorzitter, als we het over cijfers hebben. Er zijn tweeduizend woningen gebouwd die op dit moment ietwat te veel zijn. Dat is een feit.

10 **De heer Van Houcke:** Voorzitter, op het gevaar af dat we nu een inhoudelijke discussie gaan voeren, die ik graag in januari wil voeren, wil ik alleen maar dit zeggen. Die sociale woningen zijn afgebroken en die sociale woningen zijn teruggebouwd.

15 Voorzitter, dat was mijn tweede termijn.

De voorzitter: Hartelijk dank, mijnheer Van Houcke. Wethouder Los.

20 **Wethouder Los:** Dank u wel, voorzitter. Er zijn wat reacties geweest. De heer Meij heeft gezegd dat ik wethouder van Ridderkerk ben. Dank voor de tip, maar dat wist ik wel. Ridderkerk is natuurlijk geen eiland. Er zijn dus heel veel mensen naar Barendrecht en Hendrik-Ido-Ambacht gestroomd. De cijfers van mensen die daar naartoe zijn gegaan, zijn heel hoog. Gokken op het Hakterrein. Het is geen gokken. We hebben in ieder geval nagedacht hoe we het zouden gaan doen nu de huidige strategie door het college is vastgesteld en nog door de raad moet worden vastgesteld, maar zeg maar vastomlijnde plannen kunnen wij pas uitvoeren nadat wij mandaat van de raad hebben gekregen. De gemeente vergrijst. Dat wisten we al en we moeten daar serieus naar kijken. Dat doen we ook. Analyses. Inderdaad, we hebben er een heleboel. Ik denk niet dat we er nog meer moeten hebben. Maar dat we er zeer zorgvuldig mee moeten omgaan, dat staat vast.

30 **De voorzitter:** Mijnheer Meij.

35 **De heer Meij:** Nog even een korte vraag over wat u hiervoor zei. U bent uiteraard wethouder van Ridderkerk. Maar begrijp ik uit uw antwoord goed dat u het eigenlijk niet zo'n punt vindt dat we hier meer dan gemiddeld vergrijzen? U zegt dat we als we Barendrecht en Hendrik-Ido-Ambacht meenemen, we aardig gemiddeld zitten. Begrijp ik dat u zegt ...

40 **De voorzitter:** Ook voor u geldt dat u via de voorzitter moet spreken. U vraagt dan aan mij of de wethouder bedoelt dat ...

De heer Meij: Voorzitter, ik wil best mijn mond houden, maar ik mag via u toch wel een vraag stellen aan de wethouder?

45 **De voorzitter:** U begrijpt mij verkeerd. U spreekt de wethouder rechtstreeks aan en ik heb liever dat u dat via mij doet.

De heer Meij: ik begrijp die logica niet. Dan stop ik er maar mee, voorzitter.

50 **De voorzitter:** Ik zal u er de volgende keer nog een keer op attenderen. De wethouder.

Wethouder Los: Mijnheer Meij, u mag niet concluderen dat ik het geen punt vind. Ik heb in het kader van mijn eigen analyse gezegd dat ik denk dat die twee locaties ...

5

De voorzitter: Via de voorzitter alstublieft, wethouder.

Wethouder Los: Voorzitter, ja.

10 Voorzitter, ik heb mijn eigen analyses gemaakt door te zeggen dat Ridderkerk geen eiland is. Waarschijnlijk hebben die twee locaties waar wij natuurlijk part noch deel aan hebben gehad, invloed gehad op de situatie in Ridderkerk. Dat is eigenlijk het enige. Maar als u concludeert dat het mij eigenlijk een worst zal zijn, hebt u geen gelijk, want anders zat ik hier niet met een serieuze opdracht en een serieus rapport waar ik van gezegd heb dat ik er met mijn collega's hard mee aan de gang ga.

15 De PvdA vraagt of ik met de startersregeling aan de slag ga. Ik heb dat toegezegd.

De SGP zegt: aan de gang met de woningbouwstrategie. Zo denkt het college ook.

De VVD vraagt naar de structuurvisie. Ik heb gezegd dat de structuurvisie met name op een aantal punten grote invloed heeft. Dat is bij voorbeeld de tram.

20 De diversiteit in de regio. Daar hebt u ook aan gerefereerd. Die afspraken zijn op dit moment minder hard. We krijgen er ook geen geld voor. We kunnen als gemeente makkelijker eigen keuzes maken en dat gaan we ook doen. Hoe brengen we de keten op gang? Er is een aantal onderzoeken. Ook in het onderzoek van de rekenkamercommissie is daar al heel veel over gezegd. Er zijn zelfs staatjes over opgesteld. En met aantallen. Het is een duidelijke zaak. Dat hebben we hier op tafel. En met alle dingen die we op tafel hebben, zullen wij er het beste van maken.

25 Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dat brengt ons aan het slot van het debat over het rapport "Woonbeleid". De griffier en ik hebben over de motie geconcludeerd dat zich tegen de motie hebben
30 uitgesproken: Leefbaar Ridderkerk, de SGP, de VVD en D66/GroenLinks. Dat zijn 19 stemmen.

Voor de motie hebben zich uitgesproken het CDA, de ChristenUnie en de PvdA. Dat zijn 8 stemmen. De motie is verworpen.

35 U werd voorgesteld zich uit te spreken over het rapport in algemene zin. Dat is gebeurd. Een besluit te nemen of de aanbevelingen worden gedeeld en het college te verzoeken deze over te nemen en het college over een jaar te verzoeken te rapporteren wat met de aanbevelingen is gedaan. Dat is door u besloten. Ik heb u niet echt gehoord over de rapportage over een jaar, maar ik neem aan dat dit voostel door de raad is overgenomen. Waarvan akte.

40

6. Voorstel om de woningbouwstrategie vast te stellen (raadsvoorstel nr. 52)

De voorzitter: Het presidium heeft voorgesteld dit onderwerp te behandelen in de raadsvergadering van januari 2011.

45

7. Voorstel om de notitie "Ridderkerk: participatie, burgers en bestuur 2010" en het daarbij behorende afwegingskader voor participatie vast te stellen (raadsvoorstel nr. 58)

50 **De voorzitter:** Het is een belangrijk inhoudelijk punt waarvoor behoorlijk tijd is uitgetrokken. Naar aanleiding van de commissiebehandeling hebt u nog een aangepaste versie toegestuurd gekregen van bijlage 1 en bijlage 2. De wijzigingen zijn in de kantlijn gearceerd aangegeven.

Mevrouw Van Houwelingen.

5

Mevrouw Van Houweligen: Dank u wel, voorzitter. De participatie, zoals die er nu voor staat, ziet er op papier goed uit. Hopelijk is de uitvoering ook zo goed, maar dat zal moeten blijken uit de evaluatie, volgend jaar. De PvdA wenst te benadrukken dat het van groot belang is dat actiegroepen hun plaats vinden en in het participatietraject behouden.

10 Dank u wel.

De heer Van der Spoel: Voorzitter, kan het college nog eens duidelijk aangeven waarom dit voorstel de manier is om de participatieparadox op te lossen? Dit gemeentebestuur gaat participierend besturen. Wat is daar nieuw aan? Naar de mening van de VVD is de voorliggende notitie niets anders dan het doorontwikkelen van de participatie die door het vorige college in gang is gezet. Deelt het college die mening?

15 En als we spreken over participatie, dan is essentieel ofwel de crux: communicatie (met drie uitroepetekens)!!! Communicatie met alle partijen in het speelveld. In het voorstel wordt
20 gesproken over communicatie vooraf, zodat duidelijk is wat de insteek is en waarom iets wel of niet overgenomen wordt wat in het participatietraject naar voren is gebracht. Die communicatie, daar draait het om.

25 Door de VVD is in de commissievergadering aangegeven dat ook tussentijdse communicatie nodig is. Zeker als er vertraging in het proces optreedt. We zullen de wethouder houden aan zijn toezegging dat dit ook zal gebeuren.

Er is aangegeven dat per geval bekeken wordt hoe er geparticipeerd zal worden. Aan welke vormen denkt u?

30 Graag in uw antwoord zo meteen een nadere toelichting.

En hoe gaat u voorkomen dat sterke lobbygroepen hun zin gaan krijgen terwijl zij misschien niet de mening van de inwoners vertegenwoordigen? Hoe gaat u voorkomen dat actiegroepen alles overschreeuwen en dus gehonoreerd gaan worden?

35 Het kan toch niet zo zijn dat u het individueel belang van een groep laat prevaleren boven het algemeen belang van Ridderkerk? En als u spreekt over diverse vormen van het ophalen van informatie bij de inwoners, dan vragen wij u of een referendum daar ook bij hoort. Indien dit het geval is, vernemen wij nu alvast de criteria die u gaat hanteren om wel of niet een referendum te houden om willekeur te voorkomen. Voorzitter, de VVD wil onderstrepen dat de participatieparadox niet zomaar wordt opgelost. Het is van groot belang om de balans te vinden tussen de inbreng van de participanten en juist ook de inbreng van degenen die daar
40 niet aan deelnemen, zodat een afgewogen oordeel kan volgen in het algemeen belang. En dan heel belangrijk: wilt u met name jonge inwoners betrekken, dan moet participatie zeker via de sociale media zoals Twitter, sms, Hyves, enzovoort.

Dank u wel, voorzitter.

45 **De heer Smit:** Dank u wel, voorzitter. Participatie is erop gericht om de opvattingen van de burgers bij het gemeentebestuur terecht te laten komen, zo vermeldt de omslag van de deze zomer ontvangen kadernotitie "Uitgangspunten voor participatie in Ridderkerk 2010-2014". Doorlopend oefenen burgers invloed uit op de lokale beleids- en besluitvorming, aldus "In actie", een eenmalige uitgave van "In actie met burgers!", een deelproject van het
50 Actieprogramma Lokaal Bestuur. Deze eenmalige uitgave geeft een impressie van vele proeftuinen en experimenten met participatie, waaronder de tien spelregels voor behoorlijke participatie van de Nationale Ombudsman.

Veel van wat te vinden is in deze documenten, is ook terug te vinden in de uitgangspunten zoals die vermeld zijn in de kadernota 2011 en in de kadernotitie "Uitgangspunten voor

5 participatie in Ridderkerk 2010-2014". Daarmee is eerder dit jaar een goede basis gelegd voor het voorstel dat nu aan de orde is. Cruciaal bij participatie is dat voor burgers duidelijk moet zijn waarover hun inbreng precies wordt gevraagd, wat de status van die inbreng precies is, wie uiteindelijk beslist, maar ook en vooral dat zij gedurende het participatieproces goed worden geïnformeerd over de voortgang en wat er precies door wie en waarom met hun inbreng gebeurt.

10 Ook is belangrijk om het onderscheid tussen participatie enerzijds en gewone overheidsinformatie anderzijds helder voor ogen te houden. Maak duidelijk wat op welk moment aan de orde is. Communicatie is zo'n beetje het sleutelwoord. Ik sluit me graag aan bij de woorden van de heer Van der Spoel van zojuist. En nuchterheid ook. Het is de kunst om verwachtingen van participatie te managen, ten opzichte van alle betrokkenen. Geen eenvoudige, maar wel noodzakelijke opgave. In de algemene beschouwingen van de SGP is al vermeld dat niet valt in te zien waarom burgers niet zouden mogen afzien van participatie. Dat hoeft niet louter desinteresse of een zich afkeren van de samenleving te zijn, maar kan ook simpelweg uitdrukking geven aan tevredenheid over de gang van zaken. En dat kan 15 zowel geografisch als per thema verschillen. Een gevolg van de netwerksamenleving. Participatie is een middel en geen op zichzelf staand doel; participatie mag, maar moet niet. Laten we daarin ook maar duidelijk zijn.

25 Voorzitter, ondanks het vele goede in de notitie heeft de SGP moeite met de verbrokkeling. Ik bedoel daar het volgende mee. In de kadernota 2011 staan enkele basisprincipes die vervolgens in de kadernotitie "Uitgangspunten voor participatie in Ridderkerk 2010-2014" zijn uitgewerkt en dat heeft tot slot weer geresulteerd in het voorstel dat nu aan de orde is. De relevante informatie is dus in ten minste deze drie documenten terug te vinden. Soms in alle drie, maar meestal in één van de drie. Dat is niet handig volgens ons, en een bron van toekomstige misverstanden.

30 Heel mooi is dat in de kadernotitie met uitgangspunten verschillende bijlagen waren opgenomen, zoals de Inspraakverordening, de Verordening burgerinitiatief en een format voor de omgevingsanalyse. En om niet te vergeten: ook het processchema herstructurering bijvoorbeeld.

35 De SGP vindt het belangrijk dat alle relevante informatie in één document bijeen wordt gebracht, één naslagwerk voor iedereen die met participatie te maken heeft. En ook dat een publieksversie met de meest essentiële informatie in één oogopslag wordt gemaakt. Twee dingen dus. Ook dat heeft alles met communicatie te maken.

40 Wij vragen het college voor zo'n compleet naslagwerk over participatie te zorgen voor raad en alle andere betrokkenen. En ook voor beknopte en heldere publieksinformatie. Dank u wel.

45 **De heer Onderdelinden:** Dat participatie met burgers en bestuur van evident en eminent belang is, zal iedere politieke partij onderschrijven. De kunst is ook om eerdere en nu voorgestelde vormen van participatie los te zien van eerdere zware dossiers. In het algemeen staat het CDA positief tegen de voorgestelde opzet.

50 Nog een enkel aspect:

- De wijkoverleggen en (nieuwe) platforms zullen in de praktijk zich moeten herkennen in de nieuwe opzet.
- We gaan ervan uit dat de interactie die voorafging aan deze nota aansluit bij wat nu voorligt. Er moet wel eerlijk worden geconstateerd dat die interactie lang niet altijd leidde

- 5 tot gezamenlijke vertrekpunten. De praktijk moet het nu maar gaan uitwijzen met vooral minder zware dossiers.
- De ontmoeting rond de begroting wordt speciaal genoemd. En terecht. Na wisselende successen is er nu een redelijk draagvlak om deze participatievorm voort te zetten. Jammer is wel dat inwoners die geen organisatie presenteren, nog ontbreken.
  - 10 • Ook wil het CDA de bijeenkomsten van de samenspraak benadrukken. In de afgelopen vier jaar is gebleken dat de raad (zonder het college) op deze wijze veel informatie uit de wijken kan ophalen. Dit moet worden gecontinueerd.
  - In de aanvullende, gewijzigde notitie is toegevoegd: "Altijd legt de gemeente uit waarom het advies niet is overgenomen." Dit moeten we toch niet cynisch lezen? U bedoelt
15 gewoon dat u het uitlegt, als het nodig is.

Voorzitter, we kunnen ervan uit gaan dat de wijkoverleggen ermee akkoord gaan dat er vrijwel geen wijkbezoeken meer door het college worden afgelegd? Ook de niet-vertegenwoordiging van de wijk door het wijkoverleg is iets wat nog bij velen tussen de oren moet komen.

20 Tijdens de laatste raadsconferentie is ook door de coalitieraadsliden het belang onderschreven van een goede participatie tussen en van alle raadsleden om als raad eigenstandig te komen tot evenwichtige besluiten. Het staat min of meer los van deze notitie, maar ik kan het niet laten dit hier toch te noemen.

25 Tot slot, voorzitter. Onder participatie verstaan wij ook tijdens raadsvergaderingen een-op-een kunnen communiceren met de wethouder. Dit is alleen voor insiders.

Mevrouw Van Nes: Dank u wel, voorzitter.

30 De fractie van Leefbaar Ridderkerk complimenteert het college met de notitie "Ridderkerk: participatie, burgers en bestuur 2010" zoals die nu voor ons ligt. Het is goed om ook gebruik te gaan maken van de huidige mediatechnieken om te proberen burgers, die anders niet meedoen, te betrekken bij participatie. Het kan ook een goede manier zijn om burgers te betrekken die niet willen vergaderen, maar wel meedenken. Misschien kunnen raadsleden, die daar interesse in hebben, daarin worden bijgestaan.

35 Het is belangrijk is dat wij als raad en u als college en ook u, burgemeester, zich 'onder de mensen' begeven. Wij hopen dan ook dat de koffietafelgesprekken door u weer worden opgepakt in de huidige vorm of een nieuwe door u te introduceren vorm. Dat is de manier om mensen in min of meer hun eigen omgeving te ontmoeten en uit de eerste hand te vernemen hoe de burgers hun omgeving ervaren en hoe zij de besluiten genomen of nog te nemen door het gemeentebestuur waarderen.

40 Het afwegingskader voor participatie is een duidelijk handvat om mee aan de slag te gaan. Er is één punt dat ons wat zorgen baart, namelijk de opmerking: "Besluitvorming heeft spoed." Dit wordt aangegeven als argument om géén participatie toe passen. We hopen en verwachten dat daar zeer zorgvuldig mee omgegaan wordt.

45 Wij willen u wel meegeven ervoor te waken dat het afwegingskader en de omgevingsanalyse niet een te grote administratieve belasting worden voor de ambtenaren. Verder is de fractie van Leefbaar Ridderkerk van mening dat de wijze waarop dit stuk tot stand is gekomen een goed voorbeeld is van hoe men om kan gaan met participatie. Dank u.

50 **Mevrouw Fräser:** Dank u wel, voorzitter. Het lijkt erop dat het college een prioriteit heeft gemaakt van participatie. D66/GroenLinks is daar blij mee en complimenteert de wethouder daarvoor.

5 Initiatieven die tot doel hebben de participatie te bevorderen, of het nu om arbeidsparticipatie
of burgerparticipatie gaat, kunnen altijd op de steun van D66/GroenLinks rekenen. Wel mist
onze fractie het niet direct meenemen van e-participatie in deze plannen. Dat zien wij als een
gemiste kans. In de eenmalige editie "In actie" is een soort pilot opgenomen die Stadsblokken
10 heet. Wij zijn daar heel enthousiast over. Wij zouden die graag in Ridderkerk
geïmplementeerd willen zien. Dank u wel.

Mevrouw Van den Berg: Dank u wel. Voorzitter, de CU hecht aan de inbreng van inwoners
en gelukkig delen we dat vanavond met elkaar. Dat 'gelukkig' slaat vooral ook op het vorige
15 debat dat we hierover voerden waarin soms wat schampere woorden werden geuit over de
inbreng van inwoners. Om te beginnen hadden wij dezelfde vraag als de VVD-fractie over de
participatieparadox. Wij sluiten ons daarbij aan. Misschien kan de heer Van der Spoel in
tweede termijn nog uitleggen hoe Twitter precies werkt.

Het is onze gezamenlijke verantwoordelijkheid hoe wij de vorm van participatie organiseren
20 en het is goed om daar regelmatig over te spreken aan de hand van opgedane ervaringen.
Het is prima om op basis van die ervaringen ook zaken aan te passen, hoewel ik het niet
direct noodzakelijk vind dat wij als raad moeten uitspreken hoe vaak het college met het
platform bij elkaar komt en hoe vaak het college met een platform spreekt.
Wat ons betreft, mogen inwoners nog veel meer te zeggen krijgen over hun eigen
25 leefomgeving. Budgetten voor buitenruimtes, sport en spelvoorzieningen mogen wat ons
betreft grotendeels aan de wijken zelf worden overgelaten. Die wijkoverleggen hebben laten
zien dat ze dat prima aankunnen. Zo kunnen dan ook andere vormen op hun eigen wijze
georganiseerd worden en aangestuurd worden. Dat kan ook per wijkoverleg verschillend zijn.
30 Juist in hun eigen vorm kunnen zij die burgers bereiken die wij juist niet bereiken. Ik hoop dat
u zich daar ook voor inzet. Bij het debat over de kaders van participatie hebben we heel kort
op initiatief van collega Meij gesproken over de gewenste of ongewenste dubbelrol van
raadsleden en leden van een wijkoverleg. Wanneer maken we die discussie in formele zin af?

We zijn nu meer dan een half jaar aan het praten over participatie. Ik begrijp de actieve
35 inwoners van platforms die zeggen dat het de afgelopen maanden alleen over de vorm ging.
Daarom onze oproep om te stoppen met praten over participatie. Ga alstublieft zo snel
mogelijk aan de slag met de zaken die onze inwoners echt raken.

De voorzitter: Dank u. Wethouder Vroegindeweyj.

40 **Wethouder Vroegindeweyj:** Dank u wel, voorzitter. De notitie die nu voorligt, is het resultaat
van een uitgebreid traject met allerlei overlegplatforms, een gesprek met de raad en nog een
aantal aanpassingen na de laatste commissievergadering. Ik ben blij met het gevoel dat de
raad mij geeft dat wij participatie allemaal zien als iets wat we moeten doen. Ik zou zeggen
45 dat we allemaal, raad en college, in de startblokken staan. Een aantal gemaakte
opmerkingen waar ik op moet reageren. Of in dit model actiegroepen nog een plaats hebben.
Actiegroepen hebben natuurlijk ook een plaats. Of dan niet lobbygroepen en harde
schreeuwers hun zin krijgen. Nee. We hebben duidelijk met elkaar afgesproken dat het
gemeentebestuur beslist. Raad en college beslissen. Participatie zorgt ervoor dat wij als
50 gemeentebestuur weten wat de burgers denken. Wij moeten zelf onze afweging maken. Als
wij lobbyisten die een minderheid vormen of schreeuwers die de rest overschreeuwen, hun
zin geven, dan doen wij het met elkaar verkeerd en dat zijn we denk ik met elkaar niet van
plan.
Hoe voorkomen we op deze manier de participatieparadox? Ik hoop het van harte. Ik denk dat

5 de onvrede over participatie voor een groot deel is ontstaan omdat mensen vanaf het begin van het participatietraject een groter idee hebben van hun invloeden dan aan het einde van het participatietraject blijkt. Het is dus heel belangrijk dat vooraf goed wordt gecommuniceerd wat de burger van de participatie kan verwachten en dat we achteraf ook communiceren wat we ermee hebben gedaan. Dat burgers wel eens teleurgesteld kunnen zijn omdat hun
10 inbreng niet gehonoreerd is, zal ongetwijfeld ook dan wel eens voorkomen. Dat hopen we dan uit te kunnen leggen.

We hebben het idee dat we daarmee de participatieparadox tackelen. Of dat zo is, gaan we met elkaar over een jaar bekijken.

15 Communicatie is inderdaad het sleutelwoord. Dat is ontzettend belangrijk.
Of deze vorm van participatie nieuw is of een doorontwikkeling van het traject dat ingezet was. Laten we met elkaar vaststellen dat Ridderkerk vooraan heeft gelopen met participatie. Dat we terugkijkend kunnen constateren dat dat niet in alle gevallen heeft geleid tot wat we wilden bereiken en dat we het nu iets anders gaan doen om daarmee wel het gewenste doel
20 te gaan bereiken, is in die zin niet meer dan het doorontwikkelen van wat er was. De vraag om een naslagwerk voor raadsleden van alles wat te maken heeft met participatie en inspraak, om alles bij elkaar te hebben, neem ik graag mee.

Er zijn opmerkingen gemaakt over hoe we het nu gaan doen in de uitvoeringssfeer. Daar kom ik zo snel mogelijk op terug. Activiteiten als e-participatie, daar krijgt u op korte termijn
25 informatie over. Opmerkingen die daarover in de raad en elders zijn gemaakt, zullen erin meegenomen worden. Ik denk dat ik alle opmerkingen heb gehad. Mocht ik iemand tekort hebben gedaan, dan hoor ik het graag, voorzitter.

De voorzitter: Is er behoefte aan een tweede termijn?

30 Ik geloof het niet.

Mijnheer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Voorzitter, ik heb de wethouder horen zeggen dat de raad beslist met alle input van burgers: hij noemde dat alle spelers in het veld. Hij neemt dus wat de VVD
35 en de SGP aangaven over: ook zij die zich niet nadrukkelijk of helemaal niet laten gelden. Ik hoop dat u dat met de participatieparadox kunt tackelen. Ik ben het met u eens dat het lastig is, maar het draait allemaal om communicatie. Daar is participatie zeker een middel toe. Ik heb u alleen nog niet horen zeggen dat een referendum ook tot de mogelijkheden behoort. Maar dat komt vast nog.

40 Richting mevrouw Van den Berg wil ik zeggen dat als u een uitleg wilt hebben over Twitter, ik u graag verwijs naar de uitleg van een niet nader te noemen fractielid van de ChristenUnie dat mij dat onlangs helemaal heeft uitgelegd.

De voorzitter: Anderen nog? De wethouder.

45 **Wethouder Vroegindeweyj:** Ik herinner me dat in de vorige raadsperiode een motie is ingediend om het houden van een referendum in Ridderkerk mogelijk te maken. Die motie heeft het toen niet gehaald. Dat betekent dat op dit moment in Ridderkerk die mogelijkheid niet bestaat en dat die er pas weer komt als een dergelijke motie het zou halen of dat er een collegevoorstel zou komen. Dus dat ziet u dan gebeuren. Ik weet niet of Leefbaar Ridderkerk
50 weer zo'n motie gaat indienen.

De voorzitter: Anderen nog?

Dan kunnen we vaststellen dat deze notitie "Ridderkerk: participatie, burgers en bestuurders

5 2010" is vastgesteld.

8. Voorstel om:

- 10 **A. de Verordening precariobelasting;**
B. de Verordening toeristenbelasting;
C. de Verordening tarieventabellen 2011;
D. het Besluit tarieven gemeentelijke heffingen en invordering 2011;
E. de Verordening tot wijziging van de belastingverordeningen 2010;
15 **vast te stellen (raadsvoorstel nr. 56)**

De voorzitter: Wij gaan dit doen met een uitgebreide stemverklaring. Zo hebben wij dat afgesproken. Dit betekent dat er geen debat zal zijn, zo u wilt alleen een uitgebreide stemverklaring. Wie mag ik daarover het woord geven? Mijnheer Boertje.

20 **De heer Boertje:** Dank u, voorzitter. Bij de algemene beschouwingen heeft de VVD in de begrotingsvergadering aangegeven tegen de toeristenbelasting te zijn, tegen verhoging van de parkeertarieven en tegen verhoging van de ozb. Vooral dat laatste is zand in de motor van de lokale economie. Bovendien vindt de VVD het onverantwoord en onacceptabel dat bij dit college de hardwerkende burger keer op keer aan de beurt is. Daarom stemt de VVD op deze
25 onderdelen tegen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan stellen wij nu de Verordeningen precariobelasting, toeristenbelasting en tarieventabellen 2011, het Besluit tarieven gemeentelijke heffingen en invorderingen 2011 en de Verordening tot wijziging van de belastingverordeningen 2010
30 vast, met inbegrip van de door de VVD gemaakte opmerkingen.

9. Voorstel om de 3^e Programmamonitor 2010 vast te stellen (raadsvoorstel nr. 55)

De voorzitter: We hebben hiervoor zestig minuten debattijd uitgetrokken. Ik maak u erop
35 attent dat er een uitgebreide schriftelijke ronde is geweest en een uitgebreide commissievergadering. Ik neem aan dat we ons vanavond op het debat kunnen concentreren en er zullen in deze zaal geen vragen meer uitgewisseld hoeven worden. Daar ga ik voorlopig van uit. Wie van u wenst het woord te voeren?

40 **De heer Van Houcke:** Voorzitter, zo kort na de begrotingsvoorbereidingen heeft de ambtelijke organisatie onder verantwoordelijkheid van het college opnieuw een nota van 155 bladzijden afgescheiden: de 3^e Programmamonitor. Het is niet niks. Dank daarvoor. De raad floreert immers alleen als hij voortdurend te eten krijgt.

45 Werk en economie

Wij maken ons zorgen over de lange wachtlijst voor de kwetsbare Wsw'ers, maar ook de gestage toename van de mensen die een Wwb-uitkering krijgen, het toenemende aantal werkende armen, de voedselbank en de instroom in de WIJ.

50 Educatie

Op het nippertje is wethouder Den Ouden er toch nog in geslaagd het bedrag dat nog niet was besteed voor onderwijsachterstanden vóór het einde van dit jaar toch nog besteed te krijgen. D66/GroenLinks is daar heel erg content mee. Uit het onderwijsveld hebben wij inmiddels ongevraagd al verschillende enthousiaste reacties gekregen.

5 De fractie van D66/GroenLinks heeft jaar na jaar vragen gesteld over de voortdurende onderbesteding en verplichte terugbetalingen van deze door het Rijk beschikbaar gestelde onderwijsmiddelen.
Wij denken dat met name ook de indringende en gedetailleerde schriftelijke vragen die wij bij zowel de 2^e Programmamonitor in juni als de 3^e Programmamonitor in november hebben gesteld, daarbij
10 een rol hebben gespeeld. Het gaat ook nu weer niet om peanuts. Het bedrag dat nu nog wordt ingezet bedraagt naar ik begreep bij benadering maar liefst € 350.000,--.
Een vraag nog: is de pot nu echt helemaal leeg? Of ligt er toch nog wat zilvergeld op de bodem van de pot? Graag uw reactie.

15 Milieu

Om het bij de schermen langs de rijkswegen te houden: we vinden uw opstelling om niet te protesteren bij het ministerie tegen het toch weer niet doorgaan van de beloofde schermen langs de rijksweg wel erg formeel en makkelijk. Beloofde u niet met de zogenaamde schaa sprong een meer offensieve opstelling naar andere overheden als het ging om lucht- en geluidsproblematiek?
20 Geen woorden maar daden!

Verder is ook in deze 3^e Programmamonitor het milieu, zoals te doen gebruikelijk, weer een weinig gebruikt woord.
Zolang dit college vasthoudt aan de gedachte dat je milieu moet zien als een aspect van ruimtelijke
25 ontwikkeling zal het nooit wat worden. In onze milieugeplaagde gemeente hoort milieu een eigenstandige positie te hebben in het beleid en niet een afgeleide te zijn van ruimtelijk beleid.
Ook in de vernieuwde milieuvisie zal dit straks ongetwijfeld weer de grote beperker zijn voor effectief, creatief milieubeleid.

30 Geluid- en luchtmetingen

De afgelopen maanden – bezoek aan de DCMR, presentatie in raadzaal – is duidelijk geworden dat geluidsbelasting en luchtvervuiling vooral een zaak zijn van berekeningen maken. Menigeen ervaart de werkelijkheid anders. Berekeningen blijken dan ook, zo geeft de deskundige toe, arbitrair. Maar aan het controleren van de berekeningen ter plaatse door zo nu en dan te meten, heeft niemand
35 een boodschap.

Wij vragen de portefeuillehouder hiervoor uitdrukkelijk de aandacht te vragen bij o.a. de DCMR en in de stadsregio. Want juist op basis van deze arbitraire berekeningen worden dikwijls verreikende besluiten genomen zoals het toch maar niet plaatsen van schermen langs de rijksweg, het doortrekken van een rijksweg, woningbouw, wegverbredingen, saneringen en andere maatregelen.
40

Woningbouw

Op de in de commissie gestelde vraag wat het aantal van duizend woningen dat volgens de monitor tot 2014 zou worden gebouwd, inhoudt, is een schriftelijk antwoord gekomen. Dat is reden u daar
45 meer over te vragen. In de wellicht voorbarige veronderstelling dat u deze cijfers niet paraat hebt, nemen we bij de beantwoording van deze vervolgvragen genoeg met een schriftelijke reactie naderhand.

De vraag is of u ons kunt aangeven waarop de aantallen woningen per locatie zijn gebaseerd. Volgens ons zijn in 2002 de bandbreedtes van het minimumaantal-maximумаantal woningen per locatie door de raad vastgesteld. Volgens ons sporen de door u opgegeven aantallen daarmee niet.
50 Kunt u aangeven of en zo ja wanneer daarover aanvullende besluitvorming heeft plaatsgevonden? De door u in uw antwoord gemelde 'prognose oplevering (opgesteld april 2009 ten behoeve van de begroting 2010)' kan toch niet in de plaats zijn gekomen van de oude afspraak dat elke locatie aan de raad zou worden voorgelegd?

5   **Structuurvisie**

Wij zijn weinig te spreken over de afhoudende reactie op onze schriftelijke vragen over de positie van de structuurvisie. Kort en goed: wij willen weten welke positie de structuurvisie binnen het college en binnen deze coalitie heeft. Zij kan uit haar aard en opzet geen grabbelton zijn voor al dan niet gewenst beleid. Wij hebben ernstige bezwaren tegen het eerste punt onder "Trends en knelpunten" van het programma "Woon- en leefomgeving" als we lezen: "Bezien zal worden in hoeverre de huidige structuurvisie ten gevolge van het coalitieakkoord op onderdelen moet worden aangepast."

10

Coalitiefracties, spreekt u nou eens duidelijk uit dat u de structuurvisie steunt, wat mij betreft met uitzondering van de twee door u verfoeide elementen tram en Nieuw Reijerwaard. Dán kan deze grabbelton eindelijk als het beoogde spoorboekje gaan fungeren voor verschillende generaties, zoals ook de bedoeling is van een dergelijk kostbaar document.

15

Ten aanzien van de financiële ontwikkelingen: wij zien ook dat deze eerder verslechteren dan verbeteren en dat er nog de nodige maatregelen zullen moeten worden genomen om ook in de toekomst een kerngezonde financiële basis onder onze gemeente te houden.

20

Ten aanzien van de prestatie-indicatoren is het een goede zaak dat het overzicht daarvan en dus de controlemogelijkheden sterk zijn verbeterd, omdat het verloop van de indicator over meerdere jaren in een oogopslag te zien is. Zou moeten zijn ... want ook hier blijkt dat gegevens onvoldoende worden bijgehouden.

25

Sommige indicatoren blijven moeilijk interpreteerbaar zoals bijvoorbeeld die bij Educatie waarbij de prestatie-indicator aangeeft dat we in 2010 70% van de doelgroep met VVE-programma's willen bereiken en het aantal dat daadwerkelijk is bereikt in enig jaar wordt uitgedrukt in een percentage ver boven de 100. Toch een flinke vergroening van onze gemeente, zou je hoopvol kunnen denken.

30

Na de ingewikkelde begrotingsvaststelling komt de wijziging van het groot onderhoud verharding, waarbij nu zomaar ineens € 250.000,-- niet nodig is en wordt teruggeboekt in de reserve. Wij zijn absoluut niet te spreken over deze melding, die feitelijk samenviel met de begrotingsbehandeling, en dat in het licht van de moeizame discussie en onze vragen over de hoogte van deze reserve en de mogelijkheden een deel van deze goedgevulde pot af te romen en structureel in te zetten voor dekking de komende jaren.

35

Wij vroegen in onze schriftelijke vragen naar de positie van Optisport als uitbater van o.a. café Het Plein. Nu blijkt dat de gemeente daar jaarlijks nog een aanzienlijke directe en indirecte subsidie geeft, lijkt het ons tijd die in het kader van eventuele verdere bezuinigingen tegen het licht te houden. Ons lijkt het daarbij volstrekt logisch het openbare café Het Plein te onderscheiden van de overige activiteiten.

40

De heer Ipskamp: Dank u wel, voorzitter. Ik zal het iets korter doen. Voor ons ligt de 3e Programmamonitor 2010 met aanvullingen, ter vaststelling. Weliswaar laat deze monitor een negatief saldo zien van € 1,2 miljoen, wat een fors belang is. Maar, afgezet tegen het hele bedrag van de begroting, is dit acceptabel te noemen. Gelukkig hebben we een gezonde reserve, waaruit kan worden geput. Het is echter wel belangrijk om de reserves gezond te houden en deze weloverwogen in te zetten. Wat de financiën betreft, hebben wij geen reden om af te zien van vaststelling van de 3^e Programmamonitor 2010. Hiermee spreken wij onze waardering uit voor al diegenen die hebben bijgedragen aan de bewaking van onverantwoorde uitgaven die de begroting zouden hebben beïnvloed. De 3^e Programmamonitor bevat echter meer dan alleen de financiële paragraaf. Zo bevat hij een bijlage met openstaande raadstoezeggingen. In de opsomming van raadstoezeggingen in de raadsperiode 2010-2014 staat bij de stand van zaken

45

50

5 achter volgnummer 6 betreffende herstructurering Slikkerveer Zuidoost, dat deze als afgedaan kan worden beschouwd. Echter, op de oorspronkelijke vraag aan het college om te bezien tot
hoever de verantwoordelijkheid met betrekking tot wettelijke regelgeving van de gemeente reikt,
heeft de raad nog geen antwoord mogen ontvangen. Daarom kunnen wij alleen maar instemmen
10 met de vaststelling van de 3^e Programmamonitor 2010 als de betreffende tekst: "Voorgesteld
wordt deze raadstoezegging als afgedaan te beschouwen", wordt gecorrigeerd met: "Deze
toezegging kan niet als afgedaan worden beschouwd." Wij vragen de wethouder een toezegging
in dezen. Wij vragen wethouder Los voor medio januari 2011 antwoord te geven op de
oorspronkelijke vraag, omdat deze ook betrekking heeft op de woningbouwstrategie. Dank u wel.

15 **De heer Onderdelinden:** Voorzitter, de 3^e Programmamonitor stemt ons niet vrolijk! We
stevenen af op een tekort van meer dan €2 miljoen! In twintig jaar nog niet vertoond! Gelukkig
voor hem dat het vanavond aftredende raadslid Hitzert niet zoveel met financiën heeft.
Na de uitgebreide commissiebehandeling wil het CDA nog een enkel aspect belichten:

- 20
- Via het CJG wordt minder subsidie verstrekt aan opvoedingsondersteuning (zie pagina 5). Het CDA is daar tegen. Is het college voornemens dit weer terug te brengen naar het afgesproken niveau?
  - Veiligheidshuis: het CDA verzoekt dit voorgenomen beleid te betrekken bij de integrale veiligheidsvisie. Hierover wordt ook gesproken in BAR-verband. Acht het
25 college het denkbaar dat veiligheidsfuncties fysiek worden ondergebracht in één huis? VOED-achtig (veiligheid onder één dak).
  - Investeringsprogramma: een paar jaar geleden zijn de begrote investeringsvolumes zwaar bijgesteld. Begrotingen bleken veraf te staan van de realiteit van de praktijk. Het zou een vlakke kabbelende kust worden waarbij boeggolven niet meer
30 waarneembaar zouden zijn. Toch is in 2010 wederom een achterstand ontstaan ten opzichte van de destijds zwaar bijgestelde investeringsprogramma's. Capaciteitsproblemen en te optimistische plannen zouden de oorzaak zijn. Graag nadere duiding.
  - Drievlietplannen: eerder bleek dat de net vóór de verkiezingen gepresenteerde en later bevroren plannen toch weer zijn opgepakt (sporthal, woningen en dergelijke). Bij
35 de presentatie van de aangepaste plannen denkt u aan het tweede kwartaal van 2011. Het CDA verzoekt de wethouder eerder de contouren en nieuwe uitgangspunten met de raad te delen ... graag hierop een positieve reactie. Verwacht het college dat het nieuwe plan negatieve budgettaire gevolgen heeft voor het
40 meerjarenperspectief?
  - Structuurvisie: in het eerste kwartaal bent u, college, voornemens de structuurvisie aan te passen. Wat is de achtergrond hiervan en aan welke contouren moeten wij denken? Wij verzoeken u dit met de raad te delen in de prenatale fase. De heren Boertje en Van Houcke hebben daarover vanavond ook gesproken.
  - Het Plein/Optisport: de eerste vijf jaren staat de gemeente garant voor eventuele tekorten. Daar is en wordt, zo nu blijkt, ruimhartig gebruik van gemaakt. Zijn die
45 tekorten ook door de accountant gecontroleerd waardoor we weten dat de juiste kosten zijn toegerekend? Voorts blijkt nu dat de energiekosten van € 120.000,- per jaar niet zijn toegerekend aan Optisport. Dit kan bijna niet waar zijn. Graag nadere
50 duiding over deze megabedragen en het niet doorberekenen. Houdt dit ook in dat het failliet van de huidige formule daarmee is getekend? De gemeente is immers nu niet meer verantwoordelijk voor de structurele tekorten.
  - Ambulance: bij de Ridderkerkse bevolking gaat het om meer ambulanceauto's en stalling in Ridderkerk. Het eerste is na moeizame discussies gelukt via het nieuwe en

5 recente spreidingsplan. Het CDA acht het verstandig dit met onze inwoners te communiceren. Voorzitter, bent u voornemens om te blijven ijveren voor een standplaats in Ridderkerk? Ook recente probleemgevallen onderstrepen de blijvende behoefte aan 'dicht bij huis'. Voorzitter, het komende jaar wil het CDA het
10 ambulancevervoer wederom agenderen. Wij willen HOED en GOED-omgevingen betrekken bij het ambulancevervoer. Wij kunnen ons voorstellen dat medische functies, inclusief die van het ambulancevervoer, worden gecombineerd om het maximale rendement te kunnen realiseren. Dit mag van het CDA ook wat kosten. Al twintig jaar is dit een thema in onze mooie gemeente.

15 Voorzitter, over eventueel interen op en omgaan met reserves, gaan wij binnenkort praten. Met z'n allen moeten we echter voorkomen dat sluitende begrotingen zoals die van 2010 resulteren in megatekortten zoals die nu worden voorzien in dit jaar. De saldi van vele mee- en tegenvallers mogen geen jaarlijkse loterij worden waardoor de controle dreigt te verdwijnen. Anders moeten we de werkgroep KAS nog meer bij elkaar
20 roepen.

De heer Van der Duijn Schouten: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, op de valreep van het jaar nog de 3^e Programmamonitor. In dit kader willen we nogmaals benoemen dat we blij zijn met de wijzigingen welke in de P&C-cyclus zijn aangebracht en de duidelijk afspraken die met betrekking
25 tot de WOP's zijn gemaakt. Hierdoor komt deze informatie volgend jaar op een moment dat we er wellicht nog iets mee kunnen doen. We hebben namelijk niet de illusie dat er de komende twee weken nog substantieel bijgestuurd kan worden.

De verwachte financiële tegenvallers worden gedurende de loop van het P&C-jaar goed duidelijk. Begonnen we de begroting van 2010 nog met een tekort van € 1,7 miljoen (voor bestemmingsreserve), bij de 2^e Programmamonitor is dit tekort opgelopen tot € 3,2 miljoen, en inmiddels bedraagt het saldo voor bestemming een tekort van ruim € 4,6 miljoen. Eens te meer wordt duidelijk dat de maatregelen die door voorgaand college in gang zijn gezet en door het huidige college voortvarend zijn opgepakt, dringend nodig waren om de financiën van de
30 gemeente Ridderkerk gezond te houden.

Voorzitter, tot zover het geld. Op basis van deze 3^e Programmamonitor krijgen we de indruk dat het college zijn draai begint te vinden. Na een periode van 'aftasten' en inwerken worden een aantal zaken voortvarend opgepakt. De lijst met openstaande raadstoezeggingen is hiervan een
40 voorbeeld. Van de totale lijst met toezeggingen wordt door dit college gemotiveerd voorgesteld meer dan de helft als afgedaan te beschouwen. Wij waarderen deze voortvarendheid bijzonder.

Ook ons is opgevallen dat het college met regelmaat momenten van evaluatie inplant. Of het college er ook van houdt, is voor ons niet duidelijk, maar dat het college er de noodzaak van inziet, is ons wel degelijk duidelijk. Na het rapport over de bestuurskrachtmeting, waarin wordt gesteld dat er wel veel plannen worden gemaakt, maar dat het aan de uitvoering, monitoring en evaluatie nog wel eens schort, zijn wij blij dat dit college de tijd neemt om van de diverse plannen de status vast te stellen en ook regelmatig tijd en ruimte neemt voor evaluaties. Ambitie is goed, maar resultaat is beter.
45

De Wsw-wachlijsten blijven onze bijzondere aandacht houden. Tijdens de raadsvergadering van 1 juli heeft de raad u verzocht de afname van het aantal Wsw-plaatsen als gevolg van de taakstelling door de overheid op te vangen, zodat het aantal personen op de wachtlijst in ieder geval niet toeneemt. In dat kader hebben we ook nog een aantal vragen. Kan het college ons
50

- 5 inzicht geven in het verloop van de wachtlijst? En wat is de status van het bezwaarschrift op de taakstelling door het Rijk van 7,4 Wsw-plaatsen?

De St. Jorisstraat en omgeving is een horecaconcentratiegebied. Dit betekent dat de direct omwonenden met grote regelmaat overlast ervaren. Continu toezicht anders dan door middel van camera's lijkt niet mogelijk. In zowel de 2^e als de 3^e Programmamonitor is de stand van zaken dat vormen van overlast worden besproken in het horecaoverleg. Wat levert dit horecaoverleg concreet op en wordt hierin ook de mogelijkheid van cameratoezicht besproken?

- 10
- Burgernet zal een positieve bijdrage leveren aan de fysieke veiligheid en aan het veiligheidsgevoel van burgers. De proef in negen gemeenten is succesvol verlopen.

- 15 Ridderkerk heeft zich aangemeld en het regiokorps zal onze interesse kenbaar maken. Wellicht dat het college richting het regiokorps onze interesse regelmatig en prominent onder de aandacht wil brengen. Het zou bijzonder spijtig zijn als Ridderkerk in de selectie van vijftig gemeenten buiten de boot zou vallen.

- 20 Ten slotte, het is dit jaar al regelmatig gebeurd, maar ook in dit verband willen wij de bouwgrondexploitaties noemen. Ridderkerk heeft een meevaller op de kapitaallasten van ruim € 800.000,- wegens meer doorberekende rente aan het grondbedrijf. Dat lijkt mooi, maar betekent ook dat het resultaat op het betreffende project wel €800.000,- lager wordt. Een schoolvoorbeeld van een broekzak-vestzakverhaal. Uiteraard is het goed dat het college de resultaten van de bouwgrondexploitaties zuiver houdt en derhalve ook de kapitaallasten toerekent. Hierdoor wordt echter weer duidelijk dat ook risico's worden gelopen. Ook de accountant heeft in zijn managementletter van februari dit jaar van een aantal bouwgrondexploitaties het risico als belangrijk geassocieerd. Wat is de status van de exploitatiecalculaties van het Centrumplan, Het Zand, Lagendijk en Cornelisland?

- 30 Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Van den Berg.

- 35 **Mevrouw Van den Berg:** Dank u wel, voorzitter. Het was vrij uniek en ik had het niet verwacht. Maar het begin van mijn bijdrage is eigenlijk hetzelfde als de bijdrage van de SGP. Ik vind dat opvallend.

- Ik ga dat in ieder geval niet overdoen. We hadden dezelfde vragen. We kunnen op dit moment niet meer bijsturen en op een aantal punten zou dat misschien wel wenselijk geweest zijn. Vooral de ontwikkeling rond de Wwb, WIJ, Wsw en Wmo levert steeds zorgelijke beelden op. Gedeeltelijk veroorzaakt door lokale omstandigheden, maar ook vooral door landelijke ontwikkelingen. En al die terreinen vragen wat ons betreft een meer proactieve houding van het college. Onze vragen bij de begroting en de 3^e Programmamonitor waren daarop gericht. Zeker ook na de plannen die we van het Rijk hoorden over de nieuwe regeling voor de totale onderkant van de arbeidsmarkt, die nogal wat van ons gaan vragen. Wij willen daar graag op hele korte termijn met u over verder spreken om juist daar heel proactief op te kunnen reageren. De vragen over de Wwb-budgetten die wij samen met D66/GroenLinks daarover hadden gesteld in augustus, zijn inmiddels beantwoord. Maar die beantwoording laat nog wel wat ruimte, want er wordt een raadsinformatiebrief toegezegd voor december en we wachten daar dus met smart op om daarover verder te kunnen spreken.
- 40
- 45
- 50

Rond de zomer had onze fractie nogal wat tijd. Toen hebben we meerdere mondelinge vragen gesteld, onder andere over doorlooptijden van Wmo-bezwaren. Ik heb inmiddels van de griffier begrepen dat antwoorden binnen zijn en dat de raad die morgen krijgt. Dank daarvoor. Ook dank

5 voor de antwoorden op onze vragen over de nieuwe aanbesteding van de Wmo. We wachten nog op antwoorden op onze vragen over tuinders van Nieuw Reijerwaard. We hopen dat die ook snel onze kant op komen.

10 Over de Wmo wil ik nu bij de monitor ook wat zeggen. Het is duidelijk dat er weer een forse bijstelling nodig is van het budget, los van de discussie die we bij de begroting hebben gevoerd. Kan de wethouder uitleggen waarom nu pas de financiën worden verwerkt van de vorig jaar bijgestelde verordening? Die verordening had wel degelijk een financiële paragraaf met forse extra kosten voor de Wmo. En nu dus weer. Ik schat dus eigenlijk in dat het tekort voor de Wmo
15 tweemaal zo groot is als in de monitor staat. Een extra reden om verder na te denken over de lange termijn.

20 Over de nieuwe aanbesteding. De PvdA heeft daarover ook bij deze monitor vragen gesteld. Ik ben het niet eens met de door u benoemde rol van de raad. U zegt dat u als kader bij de begroting hebt gegeven om het Zeeuwse model los te laten. Daarmee heeft de raad zijn kaderstellende rol vervuld.

Ik denk dat de raad ook over inhoudelijke kaders gaat. We hebben het in de commissie van januari over de Wmo, over tijdelijke opvang van licht dementerenden. Ik stel voor om dit punt daarbij aan de orde te stellen. Ik wil van u de toezegging dat de raad er op een moment met u over kan spreken waarop er een bestek uitgaat voordat u daarmee verder gaat werken.

25 Over de voedselbank. Sorry, ik kan het niet laten. Juist van dit lokaal getinte college had ik verwacht dat men wist dat inwoners van Bolnes ook bij Ridderkerk horen. De inwoners van Bolnes die gebruikmaken van de voedselbank tellen dus ook mee met de Ridderkerkse cijfers, al halen deze inwoners hun pakket in Beverwaard. Ik hoop dat u daar de volgende keer met uw cijfers wel
30 rekening mee houdt, want juist het totaal van het aantal gebruikers van de voedselbank lijkt nu verminderd te zijn, maar dat is niet het geval als u daar de inwoners van Bolnes bij optelt.

Rond armoede hebben wij ook grote zorgen. Gisteren is een landelijk armoederapport gepresenteerd. Dat geeft een zorgelijk beeld. Die ontwikkeling geldt ook voor Ridderkerk. Wij
35 kunnen daar niet omheen. Dit onderzoek maakt weer duidelijk dat ook het aantal kinderen dat in armoede opgroeit nog steeds stijgt. Daarom zien wij met veel belangstelling uit naar uw plannen ter bestrijding van de armoede. Onze vraag is wanneer die komen. Diezelfde vraag geldt voor uw plannen rond de nota over alcohol. Die nota is in oktober al in de startnotitie beloofd. Nu wordt er alleen maar gesproken over de raadsinformatiebrief. Is er een
40 probleem? Waarom duurt het zo lang?

Tot slot nog twee zaken. Jongeren hebben wat ons betreft het recht op een plek in onze gemeente. Daarom betreuren wij het uitstellen van een JOP in Oostendam. Waarom spreekt het college trouwens niet zelf met deze jongeren? Men laat dit, blijkens de antwoorden, over aan Sport
45 en Welzijn. Kunt u toezeggen dat deze jongeren in Oostendam wel die plek krijgen? Liefst op zo kort mogelijke termijn.

Het laatste punt gaat over de evaluaties. U zegt nogal wat evaluaties toe in de monitor. Ik geef u graag mee dat onze fractie zich kan voorstellen dat de ambtelijke capaciteit iets anders wordt
50 gemaakt. Op een aantal punten hebben wij niet direct behoefte aan een aantal evaluaties. De evaluatie over het openluchtwembad willen wij bijvoorbeeld wel voor onze rekening nemen. Dan kan de ambtelijke capaciteit anders ingezet worden. Een andere evaluatie waar we de uitkomst al van weten, is dat in ieder geval veel inwoners behoefte hebben aan een schaatsbaan.

- 5 Zoals u weet, hebben we daar mooie plannen over als u toch over nieuwe korfbalvelden gaat nadenken. Wij denken daar graag over mee.

Dank u.

- 10 **De voorzitter:** Mevrouw Ripmeester.

Mevrouw Ripmeester: Dank u wel, voorzitter.

Allereerst dank voor het informatieve stuk.

- 15 De doelstellingen zijn misschien niet allemaal SMART, maar de informatie is wel heerlijk concreet en gemeten. Zoals de rekenkamer al aangaf, zeggen tevredenheidsscores niets over woningdifferentiatie. Aantallen woningen wel. Compliment aan de heer Den Ouden voor het besteden van de VVE-gelden; met hulp van het middenveld is het toch gelukt om voor de deadline van 1 januari het budget grotendeels op te maken.

- 20 Wij vragen uw aandacht ook nog even voor de raadstoezeggingen. De openstaande raadstoezeggingen die zo voortvarend ter hand zijn genomen. Zelfs zo voortvarend dat wij
blijkbaar al de woningbouwstrategie hebben besproken en daarmee niet verder hoeven
gaan. Wellicht dat dit nog aanpassing behoeft. Het staat bij raadstoezegging 165.
25 Een andere opmerkelijke opmerking bij de raadstoezeggingen is dat als iets in de
raadscommissie is besproken en niet terug te vinden is, men dient af te stemmen met Henk
Dokter. Het blijft altijd een aardige. Dat staat bij nummer 62.

Uit de schriftelijk gestelde vragen en de antwoorden kwamen wat opmerkelijkheden aan het licht: bijvoorbeeld met betrekking tot de Wmo-aanbesteding.

- 30 Dat het college vindt dat de raad voldoende kaders heeft gesteld door te bepalen dat het Zeeuws model wordt losgelaten. Wij vinden dat de raad meer kaders moet kunnen aangeven dan dit. Bij de evaluatie van een eerdere aanbesteding zijn veel punten benoemd, bijvoorbeeld Nederlands kunnen spreken, et cetera. Nu is onduidelijk of deze kaders onveranderd gehanteerd worden of dat deze voor de raad wezenlijke kenmerken worden
35 losgelaten. Wij willen dus op zo kort mogelijk termijn in gesprek over deze wezenlijke kaders en verwachten daarbij steun van andere fracties.

Duidelijk wordt dat – ook al stijgt het water bij de financieel weinig daadkrachtigen naar de lippen – er niet wordt geschroomd om op de kinderen van deze groep te bezuinigen.

- 40 Er wordt gedacht over inclusief beleid, maar de twee pijlers voor uitsluiting zijn een verminderde gezondheid en gebrek aan huishoudgeld. Armoede is erfelijk en wij maken de weg naar een gezonde leefwereld voor deze kinderen minder begaanbaar.

Is er nu wel of niet zicht op de mensen van de voedselbank? Een deel van de Ridderkerkers gaat naar de bank in Ridderkerk en een deel naar de bank in Rotterdam. Niet alleen met kerst moet deze groep ons aan het hart gaan. Continue zorg is hier nodig.

- 45 De medewerker die er veelvuldig zou zijn is al een aantal keren niet gesignaleerd door personeelsgebrek of andere bezigheden. Juist nu in tijden van crisis moet je deze groep niet laten vallen. Schuldhulpverlening zou nu topprioriteit moeten krijgen, met de kortst mogelijke doorlooptijden.

Opvallend was het schriftelijke antwoord dat er geen gebruik is gemaakt van het noodfonds.

- 50 Nog in oktober ontvingen wij de mail van de ambtenaar dat tot september er zeven keer gebruik van is gemaakt. In 2009 is er dertien keer gebruik van gemaakt en dat zal dit jaar niet veel anders liggen.

De waarheid ligt dus niet bij nul, maar bij zeven plus.

- 5 Een en ander versterkt de zorg of de meest kwetsbaren wel goed in het vizier zijn en met een warm hart worden ondersteund. Of blijft het bij woorden en blijven de daden achterwege? Deze meest kwetsbaren hebben nog een donkere wolk boven zich hangen. Net als de lokale bestuurders die voor hen verantwoordelijk zijn.
- 10 Het huidig kabinet heeft aangekondigd veel taken aan de lokale overheden over te dragen, uiteraard met een iets kleinere zak met geld.
- Een van de voorstellen van de nieuwe regering is het overhevelen van nog meer taken naar de gemeenten, onder andere de Wajong. Ook het voornemen van de regering om de gemeentelijke autonomie aan banden te leggen, zoals bijvoorbeeld bij het armoedebeleid, geeft de PvdA zorgen.
- 15 Wij vinden dat wij als gemeentebestuur van Ridderkerk een tegengeluid moeten laten horen. Richting Rijk en richting VNG, uiteraard zoveel mogelijk in BAR-verband. Want stonden wij niet samen sterker?
- Een tegengeluid dat duidelijk voorwaarden stelt aan de overheveling van taken en wijzigingen van de gemeentelijke autonomie verwerpt. Graag een reactie van het college en de
- 20 collega-fracties.

Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Van der Spoel.

- 25 **De heer Van der Spoel:** Voorzitter, een tekort van € 1,2 miljoen over 2010 laat zien dat ook de crisis behoorlijk van invloed is. Juist deze forse min, dit forse rode getal, laat zien dat het zeer waarschijnlijk is dat er nog meer bezuinigd moet worden. We moeten daar vooral niet te lichtzinnig over denken. De fractieleden van de VVD zijn allesbehalve pessimisten, maar
- 30 boven alles realisten.
- In het kader van de voortvarendheid van de heer Van der Duijn Schouten: afdoeningsmededeling 33 staat op de lijst als afdoening. Naar de mening van de VVD is deze motie niet afgedaan. Wij staan daarin echter alleen. Wij zullen daarom met tegenzin instemmen om dit punt als afgedaan te beschouwen. We merken wel op dat het zo moet zijn
- 35 dat als er overschotten zijn, deze moeten terugvloeien naar de mensen die daaraan hebben bijgedragen en niet automatisch gebruikt kunnen worden binnen hetzelfde beleidsveld. Bij voorkomende gevallen zullen wij dit zeker weer aan de orde stellen.
- Dank u wel.

- 40 **De voorzitter:** Dan is nu het woord aan het college. Wethouder Vroegindeweyj.

Wethouder Vroegindeweyj: Dank u wel, voorzitter. Er is veel gezegd. Ik behandel de onderwerpen die met mijn portefeuille te maken hebben.

- 45 Er zijn opmerkingen gemaakt over de reservepositie. En dat we daar in januari over gaan praten. Een gezonde positie, maar budgetbewaking blijft uiterst belangrijk. Zeker als we zien hoever de werkelijkheid kan afwijken van de begroting. Ik ben het daar roerend mee eens. Budgetbewaking is dan ook een speerpunt voor de komende jaren.

De opmerking over het investeringsvolume en de toch weer optredende boeggolf.

- 50 Aan het investeringsvolume zitten twee aspecten. Het ene aspect is dat we in de oude situatie investeringen planden en daar kapitaallasten van in de begroting opnamen. En dan kwamen we aan het einde van het jaar tot de ontdekking dat niet alle investeringen waren gedaan, dat we dus te veel kapitaallasten hadden opgenomen in de begroting, dat we daarom moesten corrigeren en dat we weer moesten doorschuiven naar het volgende jaar. Enzovoort.

5 Ten aanzien van dat probleem werkt het investeringsvolume heel goed. De werkelijk verrichtte investeringen in 2010 passen heel goed binnen de ruimte voor kapitaallasten die in de begroting is opgenomen.

10 Wat nog minder goed is, is de planning van de uitvoering. Die kan echt nog wat verbeterd worden. Zaken waarvan nu aan het begin van het jaar gezegd wordt dat we het komende jaar zullen investeren, zijn zaken die in formele zin uitvoeringsgereed zijn, maar waarvan aan het einde van het jaar vastgesteld moet worden dat ze nog niet ter hand genomen zijn, om allerlei redenen. Die planning kan beter, maar voor een deel zit dat stukje investering dat
15 doorgeschoven wordt ook in het feit dat investeringen gepland zijn, waarvan om bekende redenen er sprake is van uitstel. Dat kan altijd voorkomen. Ik ben het ermee eens dat de planning scherper kan.

De opmerking over Optisport. De exploitatie van Optisport is vast en zeker door een accountant gecontroleerd. De afspraken waren dat de geschatte energiekosten in de regeling
20 zouden zijn opgenomen en in 2010 is voor het eerst het energieverbruik echt gemeten en bleek dit beduidend hoger te zijn dan het geschatte bedrag. Vanaf 2010 wordt het verbruik dan ook gewoon doorberekend.

25 Een van de fracties maakte een opmerking over onderscheid maken tussen het commerciële horecabedrijf en de cultureel gebonden activiteiten in die ruimtes. Ik ben het er helemaal mee eens. Ik denk dat we goed moeten weten wat we subsidiëren en als we spreken over kerntakendiscussie, dan is subsidie van commerciële activiteiten geen kerntaak van de gemeente. Daar zullen we ongetwijfeld nog op terugkomen.

30 Ik heb in de verschillende bijdragen één opmerking gemist. Misschien mag ik in mijn eerste termijn een vraag stellen, in de hoop dat ik in tweede termijn daar antwoord op krijg? Heeft het overzicht zoals het u herzien is toegestuurd inderdaad tot een duidelijker beeld geleid? Ik bedoel het overzicht van de totale financiële positie. De saldioverzichten van de begroting, zoals ze door de diverse begrotingswijzigingen uiteindelijk tot het eindsaldo hebben geleid?
35 De gewijzigde pagina 59 uit deze bundel.

Ik hoop van harte dat met dit overzicht aan uw in de commissie geuite wens is voldaan. Anders moeten we over een nog beter overzicht nadenken.
Dank u wel, voorzitter.

40 **De voorzitter:** Wethouder Dokter.

Wethouder Dokter: Dank u wel, voorzitter. Even in zijn algemeenheid. Toen de eerste signalen van de regering over de sociaal zwakkeren bekend waren, de gevolgen daarvan, dus maatregelen die de regering wil nemen, hebben wij direct de ambtenaren bij elkaar
45 geroepen en een werkgroep gemaakt. We hebben ons toen afgevraagd of we moesten afwachten tot we alles weten of dat we ons moeten beraden en voorbereiden op dat wat gaat komen. Dat loopt op dit moment. Wij hebben in overleg met de BAR-gemeenten afgesproken om dat wat breder te trekken, om in BAR-verband te kijken wat wij daarin zouden kunnen doen. Er is ook even gesproken over de nieuwe problemen wat betreft de Wsw en de
50 wachtlijst. Ook dat wordt op dit moment in BAR-verband met elkaar besproken. Het loopt op dit moment niet helemaal lekker. Bij de rijksoverheid zijn maatregelen getroffen en daarbij komt de samenwerking met Drechtwerk, waar op dit moment ook wat problemen zijn ontstaan. Drechtwerk is een bepaalde afdeling aan het sluiten, waardoor een grote groep mensen weer teruggeplaatst zou moeten worden.

5 Er is ook een lichtpuntje. Vorige week hebben we nieuwe contracten gesloten met een nieuw Wsw-bedrijf: Promen. Daarmee is duidelijk afgesproken dat we gezamenlijk gaan kijken of we ook in BAR-verband werk in Ridderkerk kunnen genereren waarin we mensen zouden kunnen plaatsen. Inmiddels zijn er diverse gesprekken geweest en gaande en wordt zelfs al aan een mogelijke kandidaat voor 45 plaatsen gedacht. De gesprekken zijn net gestart.

10 De voedselbank. Ik denk niet dat het goed is om aantallen te gaan bestrijden die vanuit Bolnes naar Beverwaard gaan en andersom. In zijn algemeenheid is het triest dat de voedselbank er is, maar wij doen er alles aan om de mensen die erop aangewezen zijn, bij te staan. Het klopt dat in de afgelopen weken geen medewerker van de gemeente aanwezig was. Dit had te maken met ziekte op de afdeling.

Aanbesteding Wmo. Wij hebben in de begroting een bezuinigingstaak van € 150.000,-- vastgesteld door het opnieuw aan te besteden. Wij hebben dat met elkaar aangenomen; ik heb het niet verder uitgewerkt. Ik moet wel zeggen dat nu ik er een tijdje mee bezig ben en ik het dossier beter ken, ik tot de ontdekking kom dat sommige dingen niet haalbaar zijn. Zo hebben wij die € 150.000,-- gezocht in het Zeeuwse model, terwijl we in BAR-verband een aanbesteding hebben gedaan. Die is ook uitgezet. Het is niet netjes dat Ridderkerk zegt het opnieuw volgens het Zeeuwse model te gaan doen. Daarover hebben wij vooraf niet met onze partners gesproken. Het contract loopt nu nog tot in 2012. Dan moet het verlengd worden en het moet in 2013 opnieuw aanbesteed worden. Wij gaan de komende tijd met elkaar in overleg om te kijken hoe we dat op een goede manier zouden kunnen oplossen.

20 De schuldhulpverlening. Wij zijn ook met elkaar bezig voor een nieuwe aanbesteding. Het betreft de armoedeplannen. Er is een armoedeconferentie geweest. Daarin hebben wij niet alleen maar een convenant, wij hebben juist een actielijst voor het komende jaar afgesproken. Wij hebben ook afgesproken dat we over zes maanden weer bij elkaar komen om te kijken wat we met elkaar hebben afgesproken, welke doelen we hebben gesteld en de verslaglegging daarvan komt naar u als raad. We doen er echt wel wat aan.

30 Het CDA stelde de vraag of we de subsidie aan opvoedingsvoorlichting door het CJG zouden willen terugdraaien. Daarop is het antwoord heel kort: nee. We zijn dat niet van plan.

Ik denk dat ik alle vragen heb beantwoord.

40 **De voorzitter:** Wethouder Den Ouden.

Mevrouw Ripmeester: Voorzitter. De wethouder heeft geen antwoord gegeven op de vraag over het noodfonds.

45 **De voorzitter:** Wethouder, kunt u nog antwoord geven op de vraag over het noodfonds?

Wethouder Dokter: Ik heb die vraag inderdaad niet beantwoord en kan dat op dit moment ook niet. Ik zeg toe dat ik deze vraag schriftelijk zal beantwoorden.

50 **De voorzitter:** Oké. Wethouder Den Ouden.

Wethouder Den Ouden: Dank u wel, voorzitter. Ik leer vanavond dat sommige dingen erg relatief zijn en bepaalde kwalificaties nadrukkelijk in een bepaalde context geplaatst moeten worden. Ik ben gecompimenteerd, omdat ik het geld opgemaakt heb.

5 Thuis zou dat zeker anders beoordeeld worden.

Maar ik heb begrepen dat het door de inzet van het geld is dat het beschikbare budget nauwlettend gevolgd wordt en zo is het dus gekomen. Of het laatste dubbeltje nu helemaal op is, durf ik niet te garanderen. Ik heb in de commissie gezegd dat uit mijn informatie op dat moment blijkt dat over een bedragje, wellicht een enkel procent van het totale budget, wat onzekerheid zou kunnen bestaan of dat wel declarabel is. Alles moet wel te verantwoorden zijn. Daar kan achteraf soms net iets anders tegenaan gekeken worden. Dat is een kleine onzekere factor. Maar het bedrag is zo goed als op.

15 Om even bij educatie te blijven. Een prestatie-indicator die hoger is dan 100% bleef. U heeft daarmee aangegeven dat in de huidige set prestatie-indicatoren onvolkomenheden zitten. Dat was mede de reden om voor de nieuwe begrotingsopzet voor een andere set prestatie-indicatoren te kiezen. U heeft ook kunnen lezen dat juist op dit onderdeel in 2011 anders gemeten en gerapporteerd zal worden. Om dit soort onvolkomenheden zo goed mogelijk uit te sluiten.

Over milieu. Binnen niet al te lange tijd komt het Actieplan Luchtkwaliteit aan de orde. Hier is geruime tijd geleden een startnotitie voor vastgesteld. De startnotitie "Milieuprogramma" is onlangs door u vastgesteld. Dat zijn dingen die u tegemoet kunt zien.

25 Ik deel niet helemaal de conclusie van de heer Van Houcke dat metingen en berekeningen van luchtkwaliteiten zover uiteenlopen. In de presentatie die we twee maanden geleden van DCMR kregen, is juist voor de luchtkwaliteit redelijk helder geworden dat de modelberekeningen in deze regio redelijk goed sporen met de uitkomsten van de metingen. En dat juist ook omdat het meetnet er mede aan bijdraagt dat de modellen voor berekeningen ook steeds weer iets aangepast worden.

30 Voor geluid ligt dat gecompliceerder. Ik denk dat het al tot u gekomen is, dat in januari in een extra vergadering vanuit DCMR een presentatie wordt gegeven. Dan zullen die aspecten ongetwijfeld aan de orde komen. Laat duidelijk zijn dat dit de aandacht heeft van ons, van DCMR en ook van de regio.

35 **De heer Van Houcke bij interruptie:** Voorzitter, mag ik de wethouder vragen hoe hij komt aan het feit dat er geen verschillen zijn? Hij zegt dat het allemaal nette berekeningen zijn die niet gecontroleerd worden door metingen. Dat verbaast mij. Ik herinner mij dat de presentatie over luchtkwaliteit van DCMR zelfs aan de spreker ontlokte dat er wel 30% verschil in kon zitten.

40 **Wethouder Den Ouden:** Dat staat mij niet bij. Ik heb nog het beeld van het grafiekje. Misschien moeten we dat op een ander moment nog eens naast elkaar zetten. Juist als je de meetresultaten van ons eigen meetpunt vergelijkt met de meetresultaten, dan zitten daar geen grote verschillen in. Ik zou u bijna uitnodigen om die grafieken een keer samen te gaan bekijken.

50 Nog een opmerking over het groot onderhoud verharding. Ik vind het een beetje selectief. Voor het groot onderhoud waar een bedrag van €250.000,-- niet is uitgegeven. Als u het iets breder zou trekken door andere posten die nadrukkelijk met de openbare ruimte te maken hebben te betrekken, dan zouden we duidelijk in de min belanden. Ik ben het met u eens dat dat geen groot onderhoud is.

Maar als u het totaal bekijkt, dan is er sprake van een overschrijding. Haal je het element groot onderhoud eruit, dan zou je kunnen zeggen dat we door omstandigheden – omdat een

5 aantal elementen niet uitgevoerd kon worden – al aangekoerst hebben op dat waar we de komende jaren bewust naartoe gaan.

Dus ik ervaar het niet als zo sterk dat er naar de toekomst toe nog meer af had gekund, want zo heb ik uw constatering eigenlijk begrepen.

10 **De heer Van Houcke bij interruptie:** Voorzitter, de wethouder heeft ongetwijfeld gelijk als hij refereert aan andere posten waar andere bedragen zijn, zodat een en ander elkaar in evenwicht houdt, maar de reden waarom ik deze vraag heb gesteld heeft te maken met het feit dat ik zowel in de kascommissie als ten aanzien van de begroting heb geprobeerd door vragen zicht te krijgen op de inhoud van die pot geld, de reserve voor onderhoud
15 verhardingen en dat ik heel met heel veel moeite dat zicht daarop heb gekregen. Ik heb eigenlijk toen ook geprobeerd dat als dekkingsmiddel te gebruiken voor amendementen die ik heb ingediend. Dat is ook de reden waarom ik er nu op terugkom en niet op andere posten. Dus in die zin heb ik er zo over gesproken.

20 **Wethouder Den Ouden:** Voorzitter, dat herinner ik me nog uit de begrotingsbehandeling. De tijd ontbrak toen om er dieper op in te gaan. Ik heb wel geprobeerd duidelijk te maken dat het niet een reservepot is, maar dat daar voor de komende vijftien tot twintig jaar een concrete bestemming aan zit. Als we toch binnenkort een paar grafiekjes bekijken, zou ik dit programma, het bestedingsprogramma van die pot, ook nog eens graag met u willen
25 doornemen om duidelijk te maken dat er geen extra reserves zitten. Ik nodig u uit om die twee dingen binnenkort te bekijken. Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Wethouder Los.

30 **Wethouder Los:** Dank u wel, voorzitter. Mijnheer Van Houcke vraagt nog een toelichting op de lijst woningbouw, woningaantallen.

Ik heb die niet paraat. Ik zal die lijst nog eens tegen het licht houden om de meest recente verwachtingen nog aan u door te geven.

35 Ik zeg daarbij dat in alles enige onzekerheid zit. Ik was een poosje geleden bij de commissie Wonen van de regio. Daar waren de verwachtingen van de te bouwen woningen ook al naar beneden bijgesteld. De dynamiek in de woningmarkt zal ik maar zeggen. Niet met een paar woningen, maar met heel veel.

40 Desondanks hebben wij nog steeds goede verwachtingen dat in Ridderkerk de aantallen waargemaakt kunnen worden. U krijgt van mij een aangepaste lijst.

Structuurvisie: de visie is geen grabbelton. Dat is waar. Wij hebben een belangrijk onderdeel in de structuurvisie. Dat is de tram. Er zullen toch wat aanpassingen nodig zijn. Dat heeft consequenties. Natuurlijk beschouwen we de structuurvisie niet als een grabbelton, maar
45 waar het de tram betreft, zullen er consequenties zijn. We zullen daar in het eerste kwartaal van volgend jaar naar kijken. Het is niet zo dat we er aan alle kanten aan zullen gaan duwen en trekken, maar het is noodzakelijk om waar het de tram betreft, iets te doen. Het heeft natuurlijk ook consequenties voor woningbouwlocaties, zoals de sportvelden, die dat in de toekomst zouden kunnen zijn en nu niet meer kunnen zijn. Het is natuurlijk niet alleen een
50 lijntje voor de tram; we zullen daar naar moeten kijken.

De heer Ipskamp vraagt hoe het zit met de antwoorden. Ik ben ermee bezig. Het was enigszins gecompliceerd. Ik ga me inspannen om voor medio januari te antwoorden. Ik zeg het u toe. Het was even niet makkelijk. U weet dat ik daar al een behoorlijke inspanning voor

5 heb geleverd.

De heer Onderdelinden vraagt naar de sporthal Drievliet / 't Zand. We hebben de zaak getemporiseerd vanwege de budgetten. U vraagt naar negatieve budgettaire gevolgen. Dat is nu juist waarom we niet zeggen 'zet maar neer': het is wel zo dat er op dit moment vorderingen zijn gemaakt wat betreft de dekking. Woonvisie is daar hard mee bezig. We zijn er nog niet uit. Juist omdat we geen negatieve budgettaire gevolgen willen, zijn we er op dit moment nog niet uit. Maar in ieder geval schijnt er meer licht. We zien het licht aan het einde van de tunnel al een beetje stralen, maar we zijn nog niet aan het eind. Ik houd u op de hoogte.

15 De SGP informeert naar de status van de grondexploitatie Centrumplan, Lagendijk en Cornelisland. Zoals u weet, is in Cornelisland nog niet alles verworven. U hebt daar informatie over gehad. Er wordt op dit moment hard aan gewerkt. Dat heeft waarschijnlijk wel wat impact, maar vooralsnog verwacht ik dat de exploitatie positief is. Dat kan ik ook zeggen van de Lagendijk. Voor het Centrumplan moet ik nakijken hoe het daar zit. We zijn op dit moment aan het passen en meten hoe we het Centrumplan kunnen afronden. Het is geen gemakkelijke opgave. Ik heb de heer Van Houcke net gezegd hoe het sluitend maken van plannen op dit moment moeilijker en moeilijker lijkt te worden. Daarvan is dit plan er één. De marges zijn smal. Ik zeg u toe dat ik erachteraan ga om u duidelijkheid te verschaffen.

De vragen over Nieuw Reijerwaard. Ze liggen klaar. Ze moeten in het college behandeld worden en na behandeling kunnen ze opgestuurd worden. Het zou enige vertraging kunnen geven. Het komende college: ik heb u verteld dat ik op maandag een dagje vrij zou hebben, maar dat heb ik naar dinsdag geschoven. Misschien lukt dat ook niet. Anders wordt het onderwerp in het volgende college behandeld, dus ik vraag u nog heel even geduld. Er is aan gewerkt, het ligt klaar en als we het behandeld hebben, krijgt u dat.

35 De PvdA zegt dat de woningbouwstrategie al is afgedaan. Er is over gesproken. Ik dacht dat de woningbouwstrategie drie keer in de commissie besproken was. Maar het is zeker niet de laatste keer. Dus als er staat dat het onderwerp afgedaan is, is dat niet waar. We gaan er met zijn allen nog over praten. Dat staat.

40 To zover, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Nog een enkele opmerking van mij in het kader van openbare orde en veiligheid: de ambulances, cameratoezicht. Over al die zaken heb ik u toegezegd terug te komen in de commissie. Camera's zouden wij met elkaar bespreken aan de hand van de integrale veiligheidsnotitie. U herinnert zich dat misschien. Dat krijgt zeker een plek. Bij ambulances hebben wij gesproken over de aanrijtijden. Wij hebben afgesproken bij de eerstvolgende monitor te zullen zorgen dat er iemand van de veiligheidsregio is om daar met ons verder over te praten. Dan kan ik u verzekeren dat ik niet zal aflaten om in elke vergadering van het bestuur van de veiligheidsregio altijd weer onze zorgen zal neerleggen. Ik ben overigens niet de enige. U zult zich kunnen voorstellen dat op de Zuid-Hollandse Eilanden de problemen nog iets groter zijn.

De heer Onderdelinden bij interruptie: Voorzitter, ik heb ook gevraagd om dat ook te communiceren in De Combinatie bijvoorbeeld. Ik gaf een voorbeeld van het spreidingsplan. De mevrouw die recent in het nieuws was, weet bijvoorbeeld niet – schat ik zomaar in – dat

5 het spreidingsplan nog nat is en dat er inderdaad drie ambulances bijgekomen zijn na honderd jaar onderhandelen. Dat soort keiharde, belangrijke dingen – zonder het allemaal goed te praten, want we zijn er nog lang niet – vind ik van eminent belang. Om die dingen simpel te communiceren.

10 **De voorzitter:** Dank voor de tip.
Dat was het wat mij betreft. Heeft de raad behoefte aan een tweede termijn? Ja. Dezelfde volgorde maar weer. Mijnheer Van Houcke.

15 **De heer Van Houcke:** Voorzitter, ik hoor de heer Dokter zeggen dat er 45 plaatsen bij zijn naar aanleiding van een contract met Promen. Dat is goed nieuws, maar het lost naar mijn idee de wachtlijsten niet op. Als dat wel zo is, hoor ik dat grote nieuws straks graag van hem.

20 Wat betreft de Wmo en het Zeeuwse model. Mijnheer Dokter, dat laat ik graag aan mevrouw Van den Berg over. Zij heeft zich daar al meerdere malen over gebogen en ook uitgesproken.

25 En dan heb ik niet voor het eerst en ook niet voor het laatst de collega-fracties uitgenodigd om zich duidelijk uit te spreken over de structuurvisie. De wethouder heeft wel wat gezegd, maar hij maakt deel uit van het college. Dat ligt toch iets anders. Ik zou toch de dringende vraag willen stellen: stemt u in met de uitgangspunten van de structuurvisie en wilt u dat dan doen met uitsluiting van de door u verfoeide tram en Nieuw Reijerwaard?

30 Voorzitter, ik hecht daaraan. Als ik dan een vrijblijvende formulering aantref in de 3^e Programmamonitor in de trant van 'we gaan kijken of we misschien de structuurvisie nog wat gaan aanpassen', dat is mijn variatie op dat wat er anders letterlijk staat, vind ik het van groot belang – het is een uiterst kostbare zaak geweest om deze structuurvisie vast te stellen – om die uitspraak te hebben van degenen die de coalitie ondersteunen.

Voorzitter, dat was het. Dank u wel.

35 **De heer Ipskamp:** Ik wil reageren op de heer Van Houcke. Het antwoord van Leefbaar Ridderkerk is ja.
De wethouder heeft verder toegezegd antwoord te geven op mijn vragen gesteld in eerste termijn. Dus hier laat ik het bij.

40 **De heer Onderdelinden:** Optisport. Mijnheer Vroegindewey, het was dus niet zo dat de tekorten jaarlijks zijn of werden vastgesteld als automatisme om ook impliciet na te denken over de energie. Die kosten zijn toen niet doorberekend. Het automatisme van vaststellen van het tekort en dat vervolgen was er kennelijk niet. Dat bevreedt ons.

45 Er werd gesproken over problemen met Drechtwerk. Het dossier was denk ik gesloten.
Toen u het had over de Wmo-aanbesteding sprak u over 2013, maar u bedoelt waarschijnlijk 2011, omdat een en ander in 2012 ingaat.

50 De opvoedingsondersteuning. U maakte een negatieve opmerking hierover volgens het CDA. Ik kom er in motieverband op terug. Wij willen namelijk dat er niet op opvoedingsondersteuning wordt bezuinigd. Dat hebben wij ook eerder duidelijk gemaakt. Bij de structuurvisie hebt u duidelijk gemaakt dat het met name als het om aanpassing ging, over de tram ging. Dat kunnen wij ons best voorstellen, maar misschien gaat het ook over de toekomstvisie van het Reijerpark. Misschien is dat ook een onderdeel van die aan te passen visie.

5 De sporthal. Dank voor het antwoord, mijnheer Los. Wij vragen ook – misschien hebt u dat ook een beetje toegezegd – of u wat eerder zou willen communiceren dan dat het onderwerp naar de raad komt. U hebt het over modellen en lastig en blind. Maar het is goed om dat ook tijdig te communiceren.

10 Ten slotte richting wethouder Dokter. Over de € 150.000,-- aan bezuinigingen op de Wmo en de kwaliteit. Ik begrijp dat u eigenlijk zegt dat door vast te houden aan een bepaalde kwaliteit u de bezuiniging met het bedrag van € 150.000,- niet ziet gebeuren.
Dank u wel.

15 **De heer Van der Duijn Schouten:** Voorzitter, ik wil me beperken tot twee vragen. Een vraag die ik heb gesteld en een vraag die aan ons is gesteld.

Voorzitter, wij hadden de vraag van de heer Van Houcke wel degelijk gehoord. Met de
beantwoording wilden wij wachten tot de tweede termijn. Het antwoord op de vraag is
20 eenvoudig. Ik heb toevalligerwijs onze bijdrage van juli vorig jaar bij me. Daarin heeft de SGP
gesteld dat in de structuurvisie veel staat waarmee de SGP-fractie kan instemmen. Maar met
de komst van TramPlus stemt de SGP-fractie niet in.
Dat was het standpunt destijds en is het standpunt nog steeds. Er is geen aanleiding geweest
om ons standpunt te wijzigen.

25 **De heer Van Houcke bij interruptie:** Ik ben blij dat de heer Van der Duijn Schouten de
moeite neemt om erop in te gaan. Maar u bent niet compleet. Bij de vaststelling van de
structuurvisie heeft uw fractie en bloc tegengestemd. Dat is een wat ruimere zaak dan dat u
alleen op dat punt bezwaren zou hebben, zoals u nu aangeeft.

30 **De heer Van der Duijn Schouten:** Dat is niet ruimer dan ik nu aangeef. Ik geef aan dat er
veel goeds in staat, waar de SGP in meer of mindere mate mee kan instemmen. Dat is nog
steeds het geval.

35 De tram was destijds zo zwaarwegend dat we als fractie tegen moesten stemmen.

De voorzitter: Ik hoor een herhaling van zetten. Mijnheer Van Houcke.

40 **De heer Van Houcke:** Dat was ik niet van plan, voorzitter. De heer Van der Duijn Schouten
blijft ontzettend onduidelijk. Kunt u in het kort hetzelfde zeggen als datgene wat de heer
Ipskamp heeft gezegd?

De heer Van der Duijn Schouten: Nee, want dan had ik dat wel gedaan.

45 **De heer Van Houcke:** Dank u.

De heer Van der Duijn Schouten: Een andere vraag die ik had, daarvan is het antwoord mij
ontgaan. Ik had het college gevraagd wat op dit moment de status van het bezwaarschrift is
dat is ingediend over de taakstelling door het Rijk ten aanzien van de Wsw. Ik denk dat ik daar
geen antwoord op heb gekregen.

50 Tot zover. Dank u wel.

De voorzitter: Dank. Mevrouw Van den Berg.

5 **Mevrouw Van den Berg:** Dank voor de antwoorden. Ook wij houden het graag kort om in stijl afscheid te kunnen nemen van de heer Hitzert.

Is er ingebouwd dat men beneden langer openblijft onder andere door de extra energiebijdrage die men ontvangt? [hilariteit]

10 Soms is het natuurlijk heel lekker om gelijk te krijgen. De heer Van Houcke weet daar vanavond ook alles van.

Dat gevoel had ik een beetje bij de aanbesteding van de Wmo. Onze fractie heeft een aantal keren gezegd dat dit om een onrealistische bezuiniging gaat.

15 Gisteren stond nog in een brief van het college dat men nog uitging van het Zeeuwse model. Vandaag is dat blijkbaar losgelaten. Heel fijn, want dan houden in ieder geval de komende twee jaar mensen hun hulp die ze nu ook hebben.

Ik vraag me wel af wat het betekent wat u zegt. De bezuiniging is vanaf 2011 ingevoerd. Betekent dit nu een extra taakstelling op het Wmo-budget of iets anders? Dat gaat vanavond wat te ver. Ik heb wel wat vragen, waar we hopelijk in 2011 verder over kunnen spreken. Mijn vragen over de nota "Alcohol" en de JOP in Oostendam zijn nog niet beantwoord. Daar zou ik nog graag een antwoord op krijgen.

25 **Mevrouw Ripmeester:** Dank u wel. Om te beginnen de meest recente informatie over Optisport: die is al dicht. Dus ongeacht alle subsidies en de energienota's is er geen enkele neiging om energie in ons te steken.

Wellicht dat daar nog een actiepoint voor deze of gene ligt.

30 Nog een korte reactie op de heer Dokter: dat er geen medewerker aanwezig is bij de voedselbank, daar kan ik op zich begrip voor opbrengen. Maar ik vind het absoluut noodzaak dat in tijden van crisis steeds wel iemand aanwezig is. Ik kan eigenlijk niet begrijpen dat er maar een medewerker verantwoordelijk is voor deze taak. Het kan niet zo zijn dat als die ene persoon ziek is, bepaalde taken niet meer worden uitgevoerd.

35 De wachtlijst groeit. Het aantal pakketten is groter dan vermeld. Dat is zorgwekkend. Over de Wmo-aanbesteding zijn verschillende punten opgemerkt.

Ik wil graag de opmerkingen van D66/GroenLinks over het milieu ondersteunen. Dat heb ik in eerste termijn niet gedaan, maar het gaat zeker de PvdA ook ter harte.

40 Ik houd het kort, want we willen graag afscheid kunnen nemen van Rinus.

De voorzitter: De heer Van der Spoel.

45 **De heer Van der Spoel:** Wij hebben geen behoefte aan de tweede termijn, voorzitter.

De voorzitter: Wie van het college wil reageren? Wethouder Dokter.

50 **Wethouder Dokter:** Voorzitter, de Wmo-aanbesteding. Het contract loopt tot 1 januari 2012 met de optie van nog een jaar. Dus tot 2013. Als we het contract zouden opzeggen, dan zouden we nu moeten gaan aanbesteden. We hebben dat toen in BAR-verband gedaan. Het zou niet netjes zijn om het nu eenzijdig te doen. We willen de komende maanden gebruiken om te kijken hoe het beter kan. Dat wil niet zeggen dat wij het Zeeuwse model weer gaan invoeren. Wij willen gewoon kijken of we gebruik kunnen maken van de verlenging. Dat we daarmee een gat schieten van € 150.000,--, wil ik in commissieverband graag bespreken.

5

Zo ook de status van de bezwaarschriften. Op dit moment heb ik de laatste stand van zaken niet in beeld.

10

Wat betreft de voedselbank. Dit punt heeft mijn volle aandacht. Ik heb niet gezegd dat een medewerker ziek is. We hebben op die afdeling veel zieken. Dat is de reden dat er nu een afspraak is gemaakt om ernaar te kijken.

Het kwaliteitsniveau van de werkzaamheden bij de Wmo houden we in stand.

15

Alcohol en jeugd. Ik hoop u daar binnenkort resultaten over te kunnen aanbieden. De JOP in Oostendam. Er is duidelijk met de jongeren gesproken. Dat is twee of drie jaar geleden. Toen is er een tijdje stilte geweest en daarna is de procedure om vergunningen aan te vragen gestart. Dat heeft de buurt een beetje overrompeld. Er zijn bezwaarschriften ingediend. U kent de gang van zaken. Daarom is de JOP voorlopig even geparkeerd. Op dit moment vindt overleg plaats met de jongeren die daar vier jaar geleden om hebben gevraagd.

20

De voorzitter: Wethouder Den Ouden nog? Nee. Wethouder Los.

25

Wethouder Los: De heer Onderdelinden zegt dat we moeten communiceren met de raad. Dat neem ik ter harte. Soms schiet er iets voorbij, maar dat is zeker geen opzet. Ik maak van de gelegenheid gebruik om met de raad te communiceren. Ik ben uitgenodigd voor het slaan van de eerste paal bij de boerderij bij Van der Valk. Misschien is dat een goed bericht.

30

De voorzitter: We worden helemaal vrolijk. Wethouder Vroegindeweyj.

35

Wethouder Vroegindeweyj: Dank u wel, voorzitter. Een vraag van het CDA of er geen systeem was waarbij bij de exploitatie van Optisport zulke dingen automatisch gecorrigeerd werden. Nee, dat was er voor 2010 niet.

40

De voorzitter: Oké, mag ik u dan meenemen naar de afdoening van de toezeggingen in de 3e Programmamonitor 2010?

Als we goed hebben opgelet, dan geldt dit niet voor volgnummer 165. Hetzelfde geldt voor volgnummer 6 uit de raadsperiode 2010-2014. Dan kunnen we de rest als afgedaan vaststellen.

Ik heb begrepen dat we de 3^e Programmamonitor met de gemaakte opmerkingen kunnen vaststellen.

Dank u wel.

45

10. Voorstel om de slotbegrotingswijziging 2010 vast te stellen (raadsvoorstel nr. 59)

De voorzitter: U hebt een gewijzigde bijlage ontvangen. Wil iemand hier iets over zeggen? Dat is niet het geval. Het voorstel is vastgesteld.

50

11. Voorstel om goedkeuring te verlenen aan de begroting 2011 van 3Primair (raadsvoorstel 61)

De voorzitter: Dit punt is ter vaststelling geagendeerd.

5 Het is vastgesteld.

10 **12. Eventuele mededelingen van het college over de afdoening van aangenomen moties:**

- **Brief van het college van burgemeester en wethouders van 16 november 2010 over afhandeling van motie 2008-116 (Crezeepolder)**

15 **De voorzitter:** Wil iemand het woord hierover? Kunnen we deze motie beschouwen als afgedaan? Dat is het geval.

Dan is hiermee de officiële agenda afgerond.

20 **13. Afscheid van de heer Hitzert**

De voorzitter: Wij gaan controleren of de heer Hitzert er nog is. Ik geef het woord aan mezelf.

25 Mijnheer Hitzert, dit is een officieel moment. We hebben elkaar niet zo heel lang gekend: u was hier al heel lang en ik kom pas kijken. Toch mag ik een officieel afscheidswoord tot u spreken. Ik doe dat heel graag.
Ik waardeer het zeer dat u zelf het initiatief hebt genomen om bij mij binnen te stappen om mij te vertellen dat u voornemens was uw ontslag in te dienen, zodat ik dat niet kil en koud uit
30 een brief hoefde te vernemen. Dat u het zelf kwam vertellen, vond ik heel prettig.
Dan viel toch op 17 november uw brief op de mat. U hebt aan ons uitgelegd dat uw nieuwe drukke baan en de wens om als raadslid onafhankelijk te kunnen blijven functioneren redenen waren om het raadswerk neer te leggen en daarmee wordt een periode van meer dan twaalf jaar in de raad afgesloten.

35 Bij de verkiezingen in maart 1998 haalde uw partij, de PvdA, acht zetels. Een daarvan mocht u bezetten en op 14 april 1998 werd u als raadslid geïnstalleerd.
In De Combinatie van 25 november jongstleden stond een mooi afscheidsartikel over u. Daarin zijn uw maatschappelijke activiteiten nog eens opgesomd. Ik noem het mede
40 oprichten van RADIP. Een reactie op de deelname van de Centrum Democraten aan de lokale raadsverkiezingen. Verder kan niet ongenoemd blijven uw inzet voor de huurders in Ridderkerk. Altijd maar weer op alle fronten en zeker niet te vergeten uw vrijwilligerswerk voor de dierenbescherming. Die dierenbescherming. Als een van de schrijvers van het
45 initiatiefvoorstel "Nota Dierenwelzijn Ridderkerk" moet de indiening en behandeling daarvan wel een van de hoogtepunten in deze raad voor u zijn geweest. De nota is opgesierd met de mooie woorden van Gandhi: de beschaving van een volk is te meten aan de mate van respect waarmee ze met hun dieren omgaan. Deze woorden zijn u uit het hart gegrepen.
Na uw installatie in 1998 ging u zich bezighouden met ruimtelijke ontwikkeling en volkshuisvesting.

50 U werd lid van de raadscommissie daarvoor: de commissie Ruimtelijke Ontwikkeling en Huisvesting en Cultuur. Nadat in 2001 fractievoorzitter Henk Zwiers wethouder werd, mocht u het fractievoorzitterschap van de PvdA overnemen. Dat hebt u gedaan tot de nieuwe verkiezingen van de raad van 2002. Een taak die u, gelet op alle andere functies in de partij, graag weer doorgaf aan iemand anders. Tijdens het fractievoorzitterschap was u ook lid van

5 de raadscommissie Algemene Zaken. Na de verkiezingen van 2002 bleef u deelnemen aan de raadscommissies die ruimtelijke ontwikkeling en huisvesting behandelden.

Binnen de raad staat u bekend als een type van 'doe maar gewoon, dan doe je gek genoeg'. Het is u ook gelukt om in deze twaalf jaren helemaal uzelf te blijven. U hebt ook iets met een
10 goede sfeer. Gezellige sfeer en goede verhoudingen stelt u op prijs en collegialiteit vindt u belangrijk. En dat in de huidige tijd eerder op de mens dan op de bouw wordt gespeeld, vindt u echt niet fijn en dat waardeert u niet. De collegialiteit in de raad wordt tot uitdrukking gebracht door het geschenk dat de raad aan vertrekkende raadsleden geeft. Ik weet dat dit als een grote verrassing komt: het is namelijk een schaal, gedragen door vele handen.
15 Namens het gemeentebestuur wil ik u hartelijk, heel hartelijk bedanken voor uw jarenlange inzet in de raad. Ik wens u en degenen die u dierbaar zijn voor uw verdere leven alle goeds toe. Als ik u nu de schaal overhandig, zullen er vele handen op elkaar gaan van collega's die u danken voor uw inzet, collegialiteit en u eveneens alle goeds toewensen. Als u deze kant op komt, hoort u die handen op elkaar.
20 [applaus]

[overhandiging van het cadeau]

Rinus, dank voor alles!

25 Ik heb begrepen dat Arianne Ripmeester nog even het woord wil voeren.

Mevrouw Ripmeester: Beste Rinus. Dit is de laatste raad waarin je alle interessante onderwerpen aan je voorbij zag komen. In de fractie en ook in de raad sta je bekend om je
30 korte samenvattende kennis per agendapunt. Variërend van 'wat een waanzin', 'gaan we doen', tot 'daar hebben we het toch al eerder over gehad?' Wanneer daar het gevoel van moedeloosheid bij kwam, vroeg je je af wat de houdbaarheid van een raadslid was.

35 Dit terwijl het juist voor een kwalitatief goede raad van groot belang is om mensen met veel ervaring te behouden. Je keuze is wel begrijpelijk, zeker gezien je nieuwe, veeleisende baan. Je bent ambitieus en had het in verschillende periodes niet altijd makkelijk. Door je collega-raadsleden word je zeker gewaardeerd. Voorheen trok je op met Bart van den Berg en samen maakten jullie je sterk voor de sociale woningbouw. En jullie kunnen trots zijn op
40 de inzet bij De Vier Jaargetijden en Slikkerveer. En wij vinden dat heel geslaagd. Je werkte ook over de fractiegrenzen heen. Je werkte graag samen. Een mooi voorbeeld is de dierenwelzijnsnota met Peter Boertje. Als respectvolle liefhebbers van zowel levende als gebraden dieren, loodsten jullie de nota unaniem door de raad. Jullie enthousiasme was zo aanstekelijk. En dat werd gezien. Zodanig dat een gewaardeerd lid van de SGP zich afvroeg
45 of de uitspraak van minister-president Rutte: 'ik ben premier van alle dieren', iets te maken had met het vruchtbare resultaat van deze samenwerking. Aan de collegae heb ik gevraagd aan welk dier men denkt bij Rinus. Daar kwamen leuke opmerkingen op. Een deel heb ik afgelopen zaterdag al uitgesproken, maar er is meer gekomen. Een raadslid denkt bij Rinus aan vogels en wel die soort die de hondenpoep opeet. Een gewaardeerd
50 collega denkt aan een neushoorn, met de uitstraling van 'forever young'. Maar wel eentje die als hij eenmaal op stoom is, niet te houden is. De droom van een oud-wethouder van veel vrouwen om hem heen, maakte jij zelf waar en kreeg je ongevraagd in deze periode erbij. We hebben samen veel bereikt en zagen veel uitdagingen tegemoet. Op één uitdaging staat

5 nog een fles wijn, maar door je vertrek zal die wel niet meer verzilverd worden. En dat is
wellicht maar goed ook. In de jaren zeventig werden PvdA-buttons verdeeld met de tekst
'stem op een vrouw'. En nu, een halve eeuw later, maakt jouw vertrek wellicht de eerste
geheel vrouwelijke fractie mogelijk. Gelukkig wel gesteund door een goede mannelijke
10 steunfractie. Want ook achter elke sterke vrouw staat een sterke man. Ik wil jou en Myrna
namens de fractie het allerbeste wensen en vooral tot ziens!

Tot slot zal ik nog een gedicht voorlezen van een van je collega-raadsleden. En daarna
Rinus, je hebt het graag en krijgt het ook: het laatste woord.
Dit is een bijdrage van een van je collegae.

15 Beste Rinus.
Nu komt de aap uit de mouw. Rinus vertrekt al gauw.
Je was altijd voorzichtig.
Je liep niet als een olifant door de porseleinkast.
20 Als jij er eens niet bent, gebeurt het echt.
Als de kat van huis is, dansen de muizen.
Je bent niet te kritisch, want waar een bij honing uit haalt, haalt een spin venijn uit.
Bij een debat hou je rekening met gevoeligheden, je wilt de kool en de geit sparen.
Je was altijd sociaal, nee je was geen vreemde eend in de bijt.
25 Je onderzocht alles wat nodig was.
Er is immers geen koe zo bont of er zit een vlekje aan.
Rinus, eindelijk ben je weer als een vogel zo vrij.
En wij huilen geen krokodillentranen, maar zullen je missen.
Het ga je goed.

30 [applaus]

De voorzitter: Het laatste woord is uiteraard aan de heer Hitzert.

35 **De heer Hitzert:** Tussen alle beesten die genoemd zijn, mis ik toch het lieveheersbeestje.
Waarom weet ik niet helemaal. Ik hoop dat de neushoorn dadelijk niet op mijn neus slaat,
maar dat terzijde.
Het is altijd leuk om hier leuke woorden te horen, natuurlijk. Dat is altijd bij een afscheid. Ik ben
zeer vereerd.

40 Collega-raadsleden, geacht college, beste belangstellenden, bodes, griffie, ofwel
kameraden.
Toen ik besloot om afscheid te nemen als raadslid, ben ik direct gaan nadenken over mijn
afscheidsspeech. Deze zou scherp zijn en zou niets ontzien.
45 Flauwekul, dacht ik daarna. Ik neem afscheid van een orgaan, waar ik bijna dertien jaar
onderdeel van ben geweest. Trots.
Natuurlijk heb ik kritiek op het huidige college. Maar dat had ik ook op vorige colleges, en
daarvoor en daarvoor.
Ik ben van mening dat iedereen het beste voor Ridderkerk wil. Als u hier zit, zit u hier voor
50 Ridderkerk. En als u daar niet voor zit, moet u vertrekken. Ik ga nu ook vertrekken, maar niet
omdat ik hier niet voor Ridderkerk zit. Ik hoop dat u dat begrijpt.

De raad is een onderdeel van onze democratie. Dat betekent dat ik niet altijd gelijk heb of
krijg, ondanks dat mijn mening is dat ik toch gelijk had. Dat is moeilijk, maar accepteer ik.

5 Politiek is concessies doen. Ook al heb je als partij in de raad de meerderheid. Je moet altijd concessies doen. En verhalen – ik citeer nu iemand waarvan ik de naam niet zal noemen, Gerard, dat zou ik niet doen – als ‘ga niet bij de politiek, omdat ik geen fractiediscipline heb’ zijn vreemd. Is dat nou niet of zijn het niet de woorden van een republiek als China of Iran of Cuba? We zijn bij elkaar, we luisteren naar elkaar en accepteren elkaar. Dat is mijn mening.
10 Dat is dan ook de democratie.

Links of rechts? Vertel mij het verschil. Wat is links of wat is rechts? Linkse mensen waren mensen van het verzet. Daar moest rechts niets van hebben. Wat nu? Rechts wint stemmen, omdat men ongenueanceerd uitspraken doet over de islam. Is nu rechts links geworden of
15 moet links nu in actie komen om de actievoerders van rechts weer te sussen? Links waren de dierenactivisten. Die verzetten zich tegen dierenleed. Wat lees ik nu? Rechts komt met een dierenpolitie om het dierenleed in te dammen. Is het niet zo dat links een leermeester is voor rechts? Of is uiterst links toch weer rechts? De raad mag het zeggen.
20 Of bepalen de ambtenaren het gezicht van Ridderkerk? Ridderkerk heeft veel hardwerkende ambtenaren die hun hart op de juiste plek hebben. Dat vind ik en dat blijf ik vinden. En over de niet genoemde ambtenaren, praten wij nog wel een keer.

Ik ga me extra inzetten voor het dierenwelzijn voor geheel Ridderkerk. Dat is nodig. Dat blijft nodig. Ik ga u als raad bestoken met uw plichten die u als gemeente hebt, als Ridderkerk.
25 Voor het opvangen van dieren. Ook het eraan hangende prijskaartje. Ondanks de bezuinigingen. Ik vind het leuk om te lezen. In uw begroting komt u € 1,2 miljoen tekort. Dat is precies hetzelfde bedrag als het bedrag dat wij bij de Dierenbescherming Rijnmond tekortkomen.

30 Ik ga niet stoppen met actief zijn voor Ridderkerk. Ik heb onlangs besloten om met Twan Theeuwen en met wethouder Dokter een muur rond Ridderkerk te creëren. Geen betonnen, maar een groene muur. Ik ben ontzettend gemotiveerd om dat te gaan doen. Het blijft toch Ridderkerk, ondanks dat ik een Dordtenaar ben.

35 Ik wens u als raad heel veel wijsheid toe.
Ik wens het college heel veel sterkte toe.
Ik wens ‘mijn vrouwen’ ofwel de fractie van de PvdA heel veel sterkte.
Wees eerlijk: niemand in de raad durft toch een vrouw tegen te spreken?
40 Bedankt voor de hele fijne tijd. Ik waardeer jullie echt als collega’s.

U hebt het gehoord: het was geen politiek verhaal dat ik heb gehouden. Ik ben geen politicus en zal het ook nooit worden. Ik ben een gezelligheidsdier. Dat blijf ik.

45 Ik heb een hele fijne tijd gehad met ontzettend fijne collega’s. Ik ga genieten van een klein beetje rust.
Dank u wel.

[applaus]

50 **De voorzitter:** Dames en heren, zo is er een einde gekomen aan de laatste raadsvergadering van 2010. Rinus, nogmaals: het ga je goed.
Ik wens u allen wel thuis.

De vergadering wordt om 23.25 gesloten.

16 december 2010

5

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 27 januari 2011,
de griffier, de voorzitter,

10

as